

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

S o c i j a l n a s l i k a K a n t o n a S a r a j e v o

Direktor:

Hamdija Efendić dipl.ing.građ.

Sarajevo, septembar/rujan 2014. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zpr.ks.gov.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Koordinacija i obrada:
Sektor za planiranje društveno-ekonomskog razvoja

Pomoćnica direktora:
mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Sandžaktarević Mirna, dipl. psihol.
Edin Trgo, IT

Sadržaj

Uvodne napomene.....	3
1. Lica prema statusu socijalne pomoći	4
1.1. Lica u statusu socijalne pomoći prema Izvještaju Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	4
1.2. Lica u stanju socijalne pomoći prema podacima Federalnog zavoda za statistiku	5
1.3. Socijalna i materijalna sigurnost nezaposlenih	7
2. Nezaposleni	8
2.1. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih	10
2.2. Starosna struktura nezaposlenih	11
3. Nezaposleni prema dužini čekanja na posao	13
3.1. Nezaposleni-Demobilisani vojni obveznici, članovi porodica poginulih boraca, ratni vojni invalidi i ostali invalidi	16
4. Penzioneri.....	18
5. Raseljena lica i izbjeglice	19
6. Žrtve ratnih sukoba.....	20
6.1. Korisnici lične i porodične invalidnine	21
7. Mladi	22
8. Ostali pokazatelji socijalne slike Kantona Sarajevo	24
8.1. Zdravstveno stanje stanovništva.....	24
9. Obrazovanje	26
9.1. Ostali aspekti	26
10. Gender aspekt.....	27
Zaključne napomene	33

Uvodne napomene

Posljedice rata u Bosni i Hercegovini i spori poslijeratni razvoj privrede, promjenio je socijalnu sliku zemlje, što je uzrokovalo da se znatan broj stanovništva pojavi kao korisnik socijalne zaštite. Stanje i u zemlji i u Kantonu Sarajevo dodatno usložnjavaju posljedice globalne recesije, čiji efekti najviše pogađaju socijalno ugrožene grupe stanovništva.

S obzirom na važnost socijalne zaštite stanovništva ovaj materijal ima za cilj da prikaže socijalnu sliku u Kantonu Sarajevo na osnovu koje bi se mogle poduzeti adekvatne mjere za poboljšanje socijalnog statusa stanovništva Kantona.

Informacija obuhvata najugroženije kategorije stanovništva po pitanju socijalnog statusa, vidove socijalne pomoći koje primaju korisnici, pitanje zdravstvene zaštite, obrazovanja, uvjeta stanovanja, i dr. Cilj materijala je da pomogne u iznalaženju jedinstvene metodologije utvrđivanja, praćenja i smanjenja siromaštva, odnosno obima i vidova socijalne zaštite.

Pri izradi informacije korišteni su aktuelni metodološko obrađeni statistički dokumenti, baze podataka i dokumenti ustanove za zapošljavanje, dokumenti kantonalnih ministarstava, Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Zavoda za javno zdravstvo, Federalnog zavoda MIO/PIO Mostar i drugi materijali, te se ovom prilikom zahvaljujemo na saradnji i pomoći.

Pri izradi informacije primjenjene su analitičke i sintetičke metode.

Informacija o socijalnoj slici Kantona Sarajevo sadrži, osim uvodnih i zaključnih napomena, slijedeća poglavlja:

- Lica prema statusu socijalne pomoći. Dato je u tri dijela. Prvi dio obuhvata korisnike socijalne pomoći u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, a realizuje se preko Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo. Drugi dio sadrži podatke Federalnog zavoda za statistiku, koji obrađuju podatke o broju i oblicima socijalne pomoći maloljetnih i punoljetnih korisnika, koja se realizuje preko službi za socijalni rad. Treći dio obuhvata broj korisnika novčane naknade i zdravstvene zaštite po općinama i kvalifikacionoj strukturi, a realizuje se preko Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo.
- Nezaposlena lica. Obuhvata nezaposlene po općinama i polu, kvalifikacionoj strukturi, starosnoj strukturi, dužini čekanja zaposlenja i registrovane demobilisane vojne obveznike, članove porodica poginulih, RVI i ostalih invalida.
- Penzioneri. Sadrži broj korisnika penzija i raspon penzija od najniže, zajamčene, prosječne do maksimalno utvrđene penzije.
- Raseljene osobe i izbjeglice. Pokazuje broj povrataka po općinama i nacionalnoj strukturi.
- Žrtve ratnih sukoba. Pokazuje strukturu raseljenih porodica prema Izvještaju Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica. Obuhvata broj korisnika ličnih i porodičnih invalidnina po općinama prema evidenciji Ministarstva za boračka pitanja.
- Mladi. Obuhvata pokazatelje o nezaposlenosti mladih, kao i njihovu kvalifikacionu strukturu.

– Ostali pokazatelji socijalne slike. Data je informacija o finansiranju zdravstvene zaštite, prirodnom kretanju stanovništva, broju zaposlenih zdravstvenih radnika, zdravstvenim kapacitetima i dr. Ovo poglavlje sadrži podatke o obrazovanju, stambenim prilikama, opskrbi vodom i dr.

– Posljednje poglavlje o polu sadrži podatke o zaposlenim i nezaposlenim ženama, zaposlenim prema stručnoj spremi, nezaposlenim ženama po godinama starosti, kvalifikaciji, dužini čekanja zaposlenja, o ženama sa statusom raseljenog lica po godinama starosti i broju žena u političkim strukturama.

Informacija se, u ovisnosti od raspoloživih podataka i dokumentacije, odnosi na 2013. i dijelom na 2014. godinu.

Na kraju je dat pregled korištene literature, pregled tabela i grafova.

1. Lica prema statusu socijalne pomoći

1.1. Lica u statusu socijalne pomoći prema Izvještaju Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo

Korisnici socijalne zaštite su djeca bez roditeljskog staranja, vaspitno zanemarena i zapuštena djeca, djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, osobe sa invaliditetom i osobe ometene u psiho-fizičkom razvoju, materijalno neobezbjeđene i za rad nesposobne osobe, stare osobe bez porodičnog staranja, osobe sa društveno negativnim ponašanjem i ostale osobe koje se nađu u stanju socijalne potrebe u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti.

Vidovi socijalne pomoći su slijedeći: materijalna pomoć (stalna novčana pomoć, novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe, jednokratna novčana pomoć i izuzetna novčana pomoć), pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad, smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanove socijalne zaštite, nematerijalna pomoć (pomoć u obezbjeđenju odjeće, obuće, školskog pribora, prehrambenih artikala, humanitarnog kruha, toplog obroka putem javnih kuhinja itd.), usluge socijalnog rada (usluge savjetovališta, savjetodavnog rada i usluge stručnog socijalnog rada), subvencioniranje troškova grijanja, subvencioniranje troškova sahrana-dženaza-pokopa, kao i subvencioniranje troškova prevoza penzionera.

U 2013. godini bilo je 50.982 korisnika odnosno, svaki deveti stanovnik je obuhvaćen nekim od vidova socijalne zaštite i to:

5.029 korisnika ostvarilo je prava na davanja po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti,
866 korisnika je subvencionirano po raznim osnovama (grijanje, dženaze- ukopi),
39.771 pruženih usluga socijalnog rada i socijalne zaštite,
5.316 korisnika civilnih žrtava rata.

Iz naredne tabele o oblicima socijalne zaštite, najveći broj korisnika odnosi se na kategorije: nezaposlena lica, lica ugrožena porodičnom situacijom, zaposleni sa malim prihodima i dr. Najveće učešće u ukupnom broju korisnika socijalne zaštite, 59,9% imaju korisnici unutar zaštite porodica sa djecom, te se iz budžeta Kantona Sarajevo u 2013. godini za ovu grupu korisnika ujedno izdvojio i najveći iznos novčane naknade od 35.006.381 KM.

Za podmirenje raznih vidova socijalne zaštite iz Budžeta Kantona Sarajevo preko Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona, u 2013. godini je izdvojeno 68.949.861 KM, što iznosi 1.352,4 KM po korisniku. To znači da je iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2013. godinu izdvojeno ukupno 9,3% sredstava za socijalnu zaštitu.

Tabela 1. Pregled korisnika socijalne zaštite u 2013. godini

Redni broj	Oblik socijalne zaštite	Korisnici		Novčana naknada	
		Broj	%	Iznos u KM	%
1.	Stalna novčana pomoć	537	1,05	1.160.904	1,68
2.	Novčana naknada za pomoć i njegu druge osobe	3.625	7,11	3.961.236	5,75
3.	Jednokratne novčane pomoći	331	0,65	379.392	0,55
4.	Izuzetne novčane pomoći	27	0,05	77.028	0,11
5.	Porodični smještaj	51	0,10	263.904	0,38
6.	Novčana naknada za vrijeme čekanja na posao	497	0,97	717.852	1,04
7.	Smještaj u ustanove socijalne zaštite	841	1,65	6.063.684	8,79
8.	Obezbjedenje zdravstvene zaštite	2.014	3,95	483.240	0,70
9.	Ljekarska komisija	113	0,22	111.588	0,16
10.	Subvencije grijanja	859	1,68	707.000	1,03
11.	Subvencije dženaza-pokopa-sahrana	7	0,01	81.215	0,12
12.	Zaštita civilnih žrtava rata	5.316	10,43	15.668.920	22,73
13.	Zaštita porodica sa djecom	30.520	59,86	35.006.381	50,77
14.	Subvencioniranje prevoza penzionera		0,00		0,00
15.	Javne kuhinje	6.221	12,20	2.988.529	4,33
16.	Vanredno školovanje	4	0,01	2.953	0,00
17.	Troškovi poštarine za socijalnu službu		0,00	60.000	0,09
18.	Smještaj socijalnih kategorija		0,00	957.330	1,39
19.	Interventna sredstva za pomoć ustanovama i građanima	12	0,02	109.905	0,16
20.	Sredstva za prihvatilište za prosjake i skitnice	7	0,01	148.800	0,22
21.	Ostalo		0,00		0,00
Ukupno		50.982	100,00	68.949.861	100,00

1.2. Lica u stanju socijalne pomoći prema podacima Federalnog zavoda za statistiku

Federalni zavod za statistiku publikuje godišnji Bilten o socijalnoj zaštiti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Za nivoe kantona objavljuju se podaci o korisnicima i oblicima socijalne zaštite od centara za socijalni rad, odnosno službi za socijalni rad. Korisnici socijalne zaštite svrstani su na maloljetne i punoljetne.

Maloljetni korisnici su djeca ugrožena porodičnom situacijom, lica sa smetnjama u duševnom i tjelesnom razvoju, lica sa društveno negativnim ponašanjem, duševno bolesni kao i lica u stanju različitih socijalnih potreba. Oblici socijalne pomoći za maloljetne korisnike su starateljstvo i usvajanje, smještaj u ustanove, odgojne mjere zaštite i sigurnosti, pomoć za osposobljavanje i privređivanje, novčana pomoć i drugi oblici socijalne zaštite i usluge.

Punoljetni korisnici socijalne zaštite su korisnici subvencioniranja troškova, lica sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju, lica društveno neprihvatljivog ponašanja, duševno bolesni, lica bez dovoljno prihoda za izdržavanje, lica u teškim stambenim prilikama, civilne žrtve rata i lica u stanju drugih socijalnih potreba. Oblici socijalne zaštite su starateljstvo, smještaj u

ustanove, pomoć za osposobljavanje i privređivanje, novčana pomoć, kao i ostali oblici zaštite i usluge.

U Kantonu Sarajevo postoji 9 centara za socijalni rad, odnosno 12,5% od 72 koliko ih ima u Federaciji BiH.

Tabela 2. Ukupne obrade i intervencije u centrima

	Broj korisnika		Učešće KS u FBiH u %	Broj korisnika žena		Učešće KS u FBiH u %	Učešće žena u %	
	FBiH	KS		FBiH	KS		FBiH	KS
Broj slučajeva obrađenih u centru	239.918	31.355	13,07	129.108	14.864	11,51	53,81	47,41
Broj intervencija pruženih u centru	312.990	108.806	34,76	162.820	45.600	28,01	52,02	41,91
Ukupno	552.908	140.161						

Tabela 3. Maloljetni korisnici socijalne zaštite

	Broj korisnika		Učešće KS u FBiH u %	Broj korisnika žena		Učešće KS u FBiH u %	Učešće žena u %	
	FBiH	KS		FBiH	KS		FBiH	KS
Korisnici prema kategoriji i polu	74.560	4.083	5,48	34.813	1.724	4,95	46,69	42,22
Oblici i usluge socijalne zaštite	55.597	12.266	22,06					
Ukupno	130.157	16.349	12,56					

Tabela 4. Punoljetni korisnici socijalne zaštite

	Broj korisnika		Učešće KS u FBiH u %	Broj korisnika žena		Učešće KS u FBiH u %	Učešće žena u %	
	FBiH	KS		FBiH	KS		FBiH	KS
Korisnici prema kategoriji i polu	234.326	21.825	9,31	119.813	11.584	9,67	51,13	53,08
Oblici i usluge socijalne zaštite	219.025	81.883	37,39					
Ukupno	453.351	103.708	22,88					

Na području Kantona Sarajevo, punoljetnih korisnika ima 5 puta više nego maloljetnih korisnika. Od ukupnih korisnika socijalne zaštite (maloljetni i punoljetni bez oblika i usluga socijalne zaštite), u Federaciji u Kantonu Sarajevo se nalazi 8,4%

Na području Kantona Sarajevo je evidentirano 5,9 % korisnika socijalne zaštite u odnosu na broj stanovnika u Kantonu Sarajevo.

Treba napomenuti da pojedine kategorije korisnika ostvaruju socijalnu zaštitu po više osnova. Učešće korisnika socijalne pomoći u odnosu na broj stanovnika u FBiH je 13,2% na nivou FBiH, a na nivou Kantona Sarajevo je 5,9 %, od toga 1,3% maloljetnih korisnika, i 7,1% punoljetnih korisnika socijalne zaštite u odnosu na ukupan broj maloljetnih i punoljetnih korisnika sa područja Federacije BiH.

Odnos korisnika socijalne pomoći u odnosu na zaposlene je na nivou Federacije 1:1,4, a na nivou Kantona Sarajevo 1:4. To praktično znači da jednog korisnika socijalne zaštite „izdržava“

1,4 zaposleni u FBiH, a u Kantonu Sarajevo 4 zaposlena „izdržavaju“ jednog korisnika socijalne zaštite.

Broj korisnika obrađenih u centru i broj intervencija pruženih u centru u 2013. godini je 552.908 u Federaciji BiH, a 140.161 u Kantonu Sarajevo, te se broj korisnika u Federaciji BiH u odnosu na prethodnu godinu smanjio za 13,7%, a u Kantonu Sarajevo smanjio za 33,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj maloljetnih korisnika socijalne zaštite u 2013. godini je 74.560 u Federaciji BiH, a 4.083 u Kantonu Sarajevo, uz napomenu da svaki korisnik može ostvariti pravo na više oblika socijalne zaštite, i veći je za 2,8 % u Federaciji BiH, i za 9,7% u Kantonu Sarajevo u odnosu na prethodnu godinu.

Broj punoljetnih korisnika socijalne zaštite u 2013. godini je 234.326 u Federaciji BiH, a 21.825 u Kantonu Sarajevo. U Federaciji BiH je taj broj u odnosu na prethodnu godinu manji za 1,6%, a u Kantonu Sarajevo manji za 27,5%.

1.3. Socijalna i materijalna sigurnost nezaposlenih

Prema Biltenu Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo od decembra 2013. godine, mogu se izdvojiti neki pokazatelji socijalne sigurnosti nezaposlenih (stanje decembar 2013).

U decembru 2013. godine, od ukupno nezaposlenih, svega 3,4% je korisnika novčane naknade, a 73,2% je korisnika zdravstvenog osiguranja.

Tabela 5. Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja po općinama i polu

Općina	Korisnici novčane naknade		Korisnici zdravstvenog osiguranja	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
Stari Grad	209	98	5.067	2.819
Centar	304	129	5.983	3.422
Novo Sarajevo	327	145	7.124	4.159
Novi Grad	788	323	15.279	8.680
Grad	1.628	695	33.453	19.080
Ilidža	394	184	7.997	4.450
Vogošća	176	66	3.936	2.265
Hadžići	144	43	3.678	2.046
Ilijaš	103	39	3.700	2.081
Trnovo	25	6	311	142
Kanton Sarajevo	2.470	1.033	53.075	30.064

Tabela 6. Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja prema kvalifikac. strukturi i polu

Kvalifikaciona struktura	Korisnici novčane naknade		Korisnici zdravstvenog osiguranja	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
VSS	295	178	7.272	4.911
VŠS	51	18	734	471
SSS	890	457	17.199	10.499
VKV	4	1	355	67
KV	816	245	15.279	6.728
NSS	4	3	255	249
PK	7	3	301	142
NK	403	128	11.680	6.997
Ukupno	2.470	1.033	53.075	30.064

Učešće žena kao korisnika novčane naknade je 41,8%, a u korištenju zdravstvene zaštite 56,6%.

Učešće nestručnih (NK, PK i NSS) nezaposlenih lica kao korisnika novčane naknade je 16,8%, lica sa VSS 11,9%, lica sa VŠS 2,1%, a lica sa SSS, VKV i KV je 69,2% od ukupnih korisnika novčane naknade.

Učešće nestručnih nezaposlenih kao korisnika zdravstvene zaštite je 23,1%, lica sa VSS 13,7%, lica sa VŠS 1,4%, a lica sa SSS, VKV i KV je 61,9% u odnosu na ukupan broj korisnika zdravstvene zaštite.

Broj korisnika novčane naknade sa stanjem decembar 2013. godine je 2.470 i manji je za 2,7 % u odnosu na prethodnih šest mjeseci. Broj žena korisnika novčane naknade je 1.033 i manji je za 15,1% u odnosu na prethodnih 6 mjeseci.

Broj korisnika zdravstvene zaštite sa stanjem decembar 2013. godine je 53.075 i veći je za 1,1% u odnosu na prethodnih 6 mjeseci. Broj žena korisnika zdravstvene zaštite je 30.064 i veći je za 0,2 % u odnosu na prethodnih 6 mjeseci.

2. Nezaposleni

Prema evidenciji Javne ustanove Službe za zapošljavanje KS¹ u decembru 2013. godine na području Kantona Sarajevo bilo je registrovano 72.493 lica koja traže posao. U odnosu na radnu snagu², stopa nezaposlenosti je 37,2%.

Stvarna nezaposlenost se sigurno razlikuje od registrovane. Među nezaposlenim se vodi armija zaposlenih na neformalnom (sivom) tržištu, koji imaju neke prihode, ali bez penzionog i zdravstvenog osiguranja.

¹ Bilten, Javna ustanova za zapošljavanje KS, decembar 2013.

² Stopa nezaposlenosti prema ILO (International labour organization) predstavlja omjer nezaposlenih u odnosu na broj zaposlenih i nezaposlenih.

Tabela 7. Zaposleni i nezaposleni po općinama i polu, decembar 2013.

Općina	Zaposleni	Nezaposleni	Odnos zaposlenih prema nezaposlenim	Zaposleni u %	Nezaposleni u %	Stopa nezaposlenosti	Nezaposlene žene
Stari Grad	9.637	6.559	1,47	7,81	9,05	40,50	3.733
Centar	39.882	7.949	5,02	32,34	10,97	16,62	4.595
Novo Sarajevo	23.423	9.034	2,59	18,99	12,46	27,83	5.393
Novi Grad	22.250	20.162	1,10	18,04	27,81	47,54	12.029
Grad	95.192	43.704	2,18	77,19	60,29	31,47	25.750
Ilidža	17.570	11.650	1,51	14,25	16,07	39,87	6.986
Vogošća	3.953	5.441	0,73	3,21	7,51	57,92	3.374
Hadžići	3.893	5.670	0,69	3,16	7,82	59,29	3.485
Ilijaš	2.406	5.488	0,44	1,95	7,57	69,52	3.311
Trnovo	310	540	0,57	0,25	0,74	63,53	313
Kanton Sarajevo	123.324	72.493	1,70	100,00	100,00	37,02	43.219
Federacija BiH	428.593	391.942	1,09			47,77	199.786

Nezaposlenih žena u KS ima 59,6% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih lica u KS. Broj nezaposlenih žena na nivou Grada je 58,9% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih lica na nivou Grada. Najviše nezaposlenih žena je u općini Novi Grad i iznosi 27,8% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih žena Kantona Sarajevo.

Na području Kantona ima 58,8% više zaposlenih u odnosu na nezaposlene (odnos 1,7). Registrovan je blagi porast (0,4%) u broju zaposlenih osoba u odnosu na prethodnih 6 mjeseci. Kanton Sarajevo sa stopom nezaposlenosti od 37,2% ima nižu stopu nezaposlenosti nego Federacija BiH, gdje je stopa 47,8% i veća je u Federaciji BiH i u Kantonu Sarajevo u odnosu na isti period prethodne godine. Evidentna je velika razlika po općinama i u pogledu broja zaposlenih i nezaposlenih. Najniža stopa nezaposlenosti je u općini Centar, a Ilijaš, Trnovo, Hadžići i Vogošća imaju najveću stopu nezaposlenosti.

Broj nezaposlenih sa stanjem decembar 2013. godine iznosi 391.942 u Federaciji BiH, a 72.493 u Kantonu Sarajevo i veći je za 0,4% u Federaciji BiH, a za 0,4% manji u Kantonu Sarajevo, u odnosu na prethodnih 6 mjeseci.

Broj nezaposlenih žena sa stanjem decembar 2013. godine iznosi 43.219 u Kantonu Sarajevo i manji je za 1,0% u odnosu na prethodnih 6 mjeseci.

Treba istaći da se ovdje radi o registrovanoj zaposlenosti i nezaposlenosti. Stvarna zaposlenost daje drukčiju sliku. U evidenciju zaposlenih, svrstane su grupe radnika koji duži period ne primaju plaću, čije su firme u procesima privatizacije.

U kontekstu šireg poimanja siromaštva, siromašnim se mogu smatrati i ljudi koji rade iz nužde, kao i ljudi koji rade ispod svojih kvalifikacija.

Za analizu zaposlenosti u kontekstu socijalne slike, bilo bi uputno analizirati broj zaposlenih prema visini plaća. Prema podacima za mart 2012. godine³ na nivou Federacije 29,1% zaposlenih primalo je plaću ispod 500 KM, 24,8% od 501 do 800 KM, 13,7% od 801 do 950 KM, 10,5% od 951 do 1.100 KM, 10,4% od 1.101 do 1.400 KM, 5,2 % od 1.401 do 1.700 KM, 2,9% od 1.701 do 2.000 KM, 2,3% od 2.001 do 2.500, a 1,1% primalo je plaću preko 2.500 KM.

³ Statistički godišnjak Federacije BiH 2013, Federalni zavod za statistiku, decembar 2013

Prosječna mjesečna neto plaća za mjesec januar 2014. godine u Federaciji BiH iznosila je 850 KM.

Prema podacima za mart 2014. godine⁴, na području Kantona Sarajevo u januaru 2014. godine, prosječna mjesečna neto plaća je iznosila 1.046 KM.

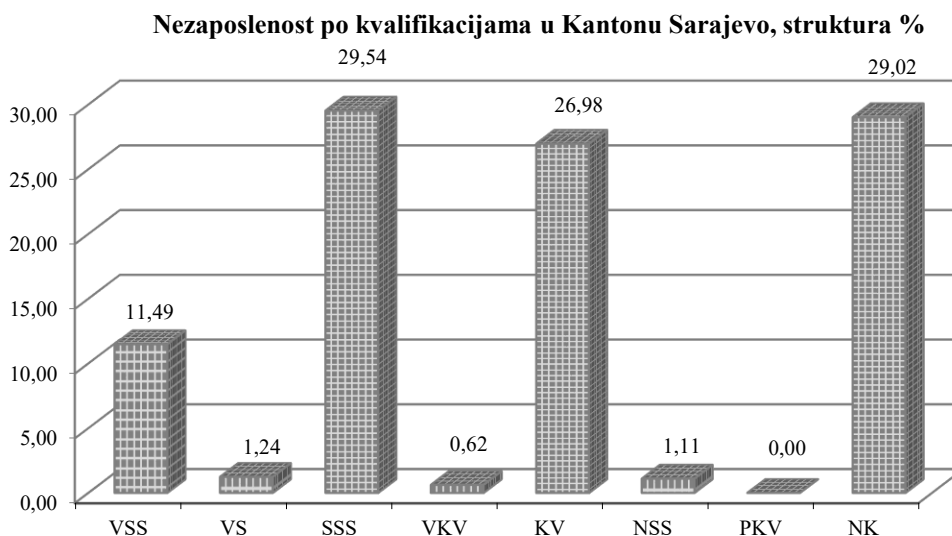
2.1. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

Na evidenciji nezaposlenih je prijavljeno 8.331 lica sa visokom stručnom spremom, što je 11,5 % ukupnog broja nezaposlenih i 901 lice sa višom stručnom spremom, što je 1,2% ukupnog broja nezaposlenih.

Tabela 8. Nezaposlenost po kvalifikacionoj strukturi i općinama, decembar 2013.

Općine	VSS	VS	SSS	VKV	KV	NSS i PK	NK	Ukupno
Stari Grad	793	93	2.193	46	1.747	79	1.608	6.559
Centar	1.508	137	2.622	52	1.737	88	1.805	7.949
Novo Sarajevo	1.761	188	3.065	65	2.059	110	1.786	9.034
Novi Grad	2.228	253	6.087	124	5.644	211	5.615	20.162
Grad	6.290	671	13.967	287	11.187	488	10.814	43.704
Ilidža	1.024	133	3.355	95	3.274	186	3.583	11.650
Vogošća	457	53	1.480	33	1.533	46	1.839	5.441
Hadžići	245	23	1.361	15	1.812	20	2.194	5.670
Ilijaš	285	19	1.146	12	1.620	61	2.345	5.488
Trnovo	30	2	102	9	131	1	265	540
Kanton Sarajevo	8.331	901	21.411	451	19.557	802	21.040	72.493

Među nezaposlenim najviše je lica sa SSS, koji učestvuju sa 29,5% u ukupno nezaposlenim. Nezaposlena lica sa NK učestvuju sa 29,0% a kvalifikovani radnici sa 27,0% u ukupno nezaposlenim.

Graf 1.

⁴ Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine, mart 2014, Federalni zavod za statistiku, 2014

Tabela 9. Nezaposlenost po kvalifikaciji-struktura u %, decembar 2013.

Općine	VSS	VS	SSS	VKV	KV	NSS	PKV	NK	Ukupno
Stari Grad	12,09	1,42	33,43	0,70	26,64	1,20	0,00	24,52	100,00
Centar	18,97	1,72	32,99	0,65	21,85	1,11	0,00	22,71	100,00
Novo Sarajevo	19,49	2,08	33,93	0,72	22,79	1,22	0,00	19,77	100,00
Novi Grad	11,05	1,25	30,19	0,62	27,99	1,05	0,00	27,85	100,00
Grad	14,39	1,54	31,96	0,66	25,60	1,12	0,00	24,74	100,00
Ilidža	8,79	1,14	28,80	0,82	28,10	1,60	0,00	30,76	100,00
Vogošća	8,40	0,97	27,20	0,61	28,17	0,85	0,00	33,80	100,00
Hadžići	4,32	0,41	24,00	0,26	31,96	0,35	0,00	38,69	100,00
Ilijaš	5,19	0,35	20,88	0,22	29,52	1,11	0,00	42,73	100,00
Trnovo	5,56	0,37	18,89	1,67	24,26	0,19	0,00	49,07	100,00
Kanton Sarajevo	11,49	1,24	29,54	0,62	26,98	1,11	0,00	29,02	100,00

Procentualno učešće nezaposlenih lica sa visokom stručnom spremom najveće je u općini Novo Sarajevo i iznosi 19,5% u odnosu na ukupnu nezaposlenost u općinama. Na području Grada 6.290 lica sa ovom kvalifikacijom je nezaposleno, koji učestvuju sa 14,4% u ukupno nezaposlenim na gradskom području.

U odnosu na period od prethodnih 6 mjeseci, ukupna nezaposlenost je manja za 0,4%. Broj nezaposlenih sa VSS povećan je za 0,2%, sa VS je smanjen za 1,3%, sa SSS povećan za 0,7%, broj nezaposlenih VKV smanjen za 0,7%, broj nezaposlenih KV smanjen za 0,9%, broj PK i NSS smanjen za 3,0%, a broj nezaposlenih NK lica je smanjen za 1,0% u odnosu na prethodnih 6 mjeseci.

2.2. Starosna struktura nezaposlenih

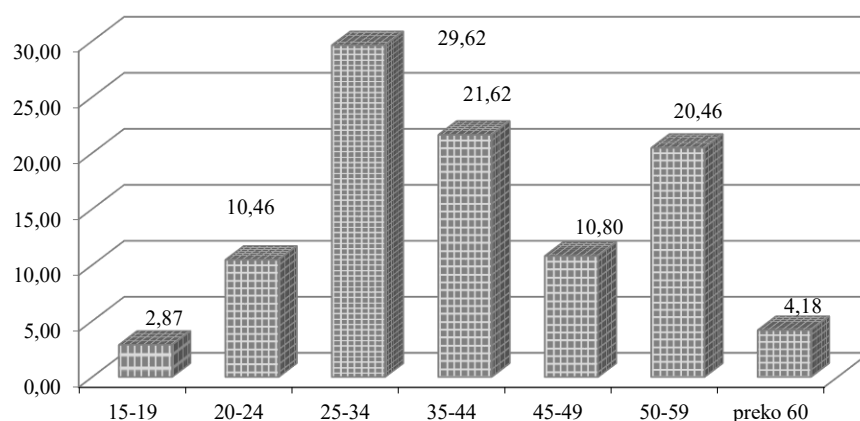
Radna snaga između 25 i 50 godina se može smatrati najproduktivnijom i ova skupina učestvuje sa 62,0 % u ukupno nezaposlenim licima. Na evidenciji nezaposlenih nalazi se i 2.060 lica u dobi od 15-19 godina. Prijavljeno je 3.002 lica preko 60 godina starosti koja traže zaposlenje.

Broj nezaposlenih najproduktivnije skupine između 25 i 50 godina iznosi 44.528 i smanjio se za 2,4% u odnosu na period od prethodnih 6 mjeseci.

Tabela 10. Broj nezaposlenih lica po godinama starosti i općinama, mart 2014.

Općine	Godine							Ukupno
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	
Stari Grad	191	684	1.918	1.285	655	1.441	325	6.499
Centar	186	762	2.557	1.583	789	1.610	384	7.871
Novo Sarajevo	204	877	2.870	1.837	954	1.784	389	8.915
Novi Grad	543	1.969	6.074	4.355	2.113	4.100	822	19.976
Grad	1.124	4.292	13.419	9.060	4.511	8.935	1.920	43.261
Ilidža	321	1.197	3.133	2.564	1.354	2.580	511	11.660
Vogošća	178	567	1.543	1.211	597	1.064	232	5.392
Hadžići	252	710	1.523	1.291	656	981	139	5.552
Ilijaš	173	688	1.530	1.279	576	965	169	5.380
Trnovo	12	51	110	111	60	159	31	534
Kanton Sarajevo	2.060	7.505	21.258	15.516	7.754	14.684	3.002	71.779

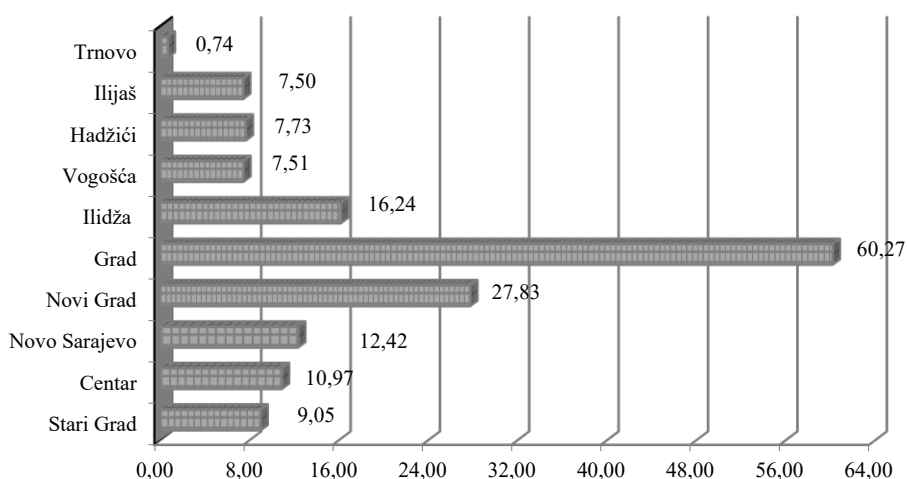
Struktura nezaposlenih lica prema godinama starosti, u Kantonu Sarajevo u%

Graf 2.

Posmatrano po općinama, najviše je nezaposlenih u općini Novi Grad, od kojih su 12.542 ili 28,2% dobne skupine od 25 do 50 godine starosti, što u odnosu na ukupno nezaposlene u Kantonu čini 17,5%.

Struktura nezaposlenih po općinama, učešće u %

Graf 3.

Tabela 11. Broj nezaposlenih lica po godinama starosti i kvalifikaciji, mart 2014.

Kvalifikacija	Godine							Ukupno
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	
VSS	2	890	5.341	1.098	243	461	134	8.169
VŠS	6	8	208	213	90	280	86	891
SSS	822	4.011	7.091	3.974	1.958	3.082	318	21.256
NSS	0	0	3	31	57	228	56	375
VKV	7	2	27	23	34	262	76	431
KV	856	1.964	5.699	4.508	2.564	3.305	537	19.433
PKV	1	6	58	112	76	108	35	396
NKV	366	624	2.831	5.557	2.732	6.958	1.760	20.828
Ukupno	2.060	7.505	21.258	15.516	7.754	14.684	3.002	71.779

Tabela 12. Nezaposlenost lica po godinama starosti i kvalifikaciji-struktura, mart 2014. u %

Kvalifikacija	Godine							Ukupno
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	
VSS	0,02	10,89	65,38	13,44	2,97	5,64	1,64	100,00
VŠS	0,67	0,90	23,34	23,91	10,10	31,43	9,65	100,00
SSS	3,87	18,87	33,36	18,70	9,21	14,50	1,50	100,00
NSS	0,00	0,00	0,80	8,27	15,20	60,80	14,93	100,00
VKV	1,62	0,46	6,26	5,34	7,89	60,79	17,63	100,00
KV	4,40	10,11	29,33	23,20	13,19	17,01	2,76	100,00
PKV	0,25	1,52	14,65	28,28	19,19	27,27	8,84	100,00
NKV	1,76	3,00	13,59	26,68	13,12	33,41	8,45	100,00
Ukupno	2,87	10,46	29,62	21,62	10,80	20,46	4,18	100,00

Broj nezaposlenih sa VSS od 25 do 50 godina starosti iznosi 6.682 ili 81,8% ukupnog broja nezaposlenih sa visokom stručnom spremom, odnosno 9,3% ukupnog broja nezaposlenih lica.

Broj nezaposlenih sa srednjom stručnom spremom od 25 do 50 godina starosti iznosi 13.023 ili 61,3% ukupnog broja nezaposlenih te kvalifikacije, odnosno 18,1% ukupno nezaposlenih lica. Broj nezaposlenih sa KV u toj dobnoj skupini je 12.771 ili 65,7% ukupno nezaposlenih lica sa KV, što predstavlja 17,8% ukupno nezaposlenih.

Broj nezaposlenih u starosnoj skupini od 25 do 50 godina sa VSS, stanje mart 2014. godine smanjio se za 0,8%, sa SSS se smanjio za 0,9% , sa KV se smanjio za 2,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 13. Nezaposlena lica po godinama starosti i kvalifikaciji-struktura, mart 2014. u %

Kvalifikacija	Godine							Ukupno
	15-18	18-24	24-35	34-45	45-50	50-60	preko 60	
VSS	0,10	11,86	25,12	7,08	3,13	3,14	4,46	11,38
VŠS	0,29	0,11	0,98	1,37	1,16	1,91	2,86	1,24
SSS	39,90	53,44	33,36	25,61	25,25	20,99	10,59	29,61
NSS	0,00	0,00	0,01	0,20	0,74	1,55	1,87	0,52
VKV	0,34	0,03	0,13	0,15	0,44	1,78	2,53	0,60
KV	41,55	26,17	26,81	29,05	33,07	22,51	17,89	27,07
PKV	0,05	0,08	0,27	0,72	0,98	0,74	1,17	0,55
NKV	17,77	8,31	13,32	35,81	35,23	47,38	58,63	29,02
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Lica koja nemaju nikakvu kvalifikaciju dominiraju u dobnim skupinama iznad 50 godina starosti.

3. Nezaposleni prema dužini čekanja na posao

Za sagledavanje socijalnog stanja, ukazaće se i na strukturu nezaposlenih prema dužini čekanja na posao.

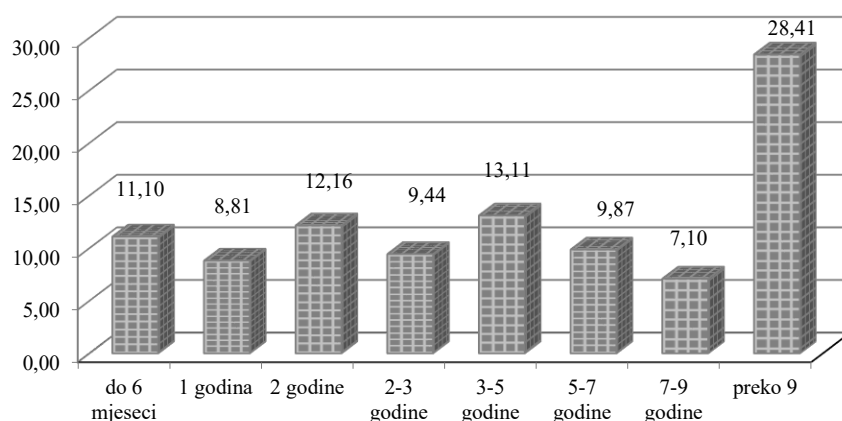
Tabela 14. Broj nezaposlenih lica po dužini čekanja na zaposlenje i općinama, mart 2014.

Općina	Mjeseci	Dužina čekanja na zaposlenje							Ukupno
		godine							
		do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	
Stari Grad	747	612	753	627	862	656	451	1.791	6.499
Centar	966	777	1.045	852	1.103	781	510	1.837	7.871
Novo Sarajevo	1.163	826	1.281	919	1.254	864	515	2.093	8.915
Novi Grad	2.220	1.740	2.487	1.906	2.629	1.962	1.467	5.565	19.976
Grad	5.096	3.955	5.566	4.304	5.848	4.263	2.943	11.286	43.261
Ilidža	1.310	1.003	1.371	1.111	1.516	1.136	810	3.403	11.660
Vogošća	595	434	599	468	624	439	371	1.862	5.392
Hadžići	523	457	571	409	689	612	464	1.827	5.552
Ilijaš	388	419	550	440	625	569	472	1.917	5.380
Trnovo	57	59	74	42	106	64	36	96	534
Kanton Sarajevo	7.969	6.327	8.731	6.774	9.408	7.083	5.096	20.391	71.779

Tabela 15. Nezaposlena lica po dužini čekanja na zaposlenje i općinama - struktura, mart 2014. u %

Općina		Dužina čekanja na zaposlenje							Ukupno
	Mjeseci	godine							
		do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	
Stari Grad	11,49	9,42	11,59	9,65	13,26	10,09	6,94	27,56	100,00
Centar	12,27	9,87	13,28	10,82	14,01	9,92	6,48	23,34	100,00
Novo Sarajevo	13,05	9,27	14,37	10,31	14,07	9,69	5,78	23,48	100,00
Novi Grad	11,11	8,71	12,45	9,54	13,16	9,82	7,34	27,86	100,00
Grad	11,78	9,14	12,87	9,95	13,52	9,85	6,80	26,09	100,00
Ilidža	11,23	8,60	11,76	9,53	13,00	9,74	6,95	29,19	100,00
Vogošća	11,03	8,05	11,11	8,68	11,57	8,14	6,88	34,53	100,00
Hadžići	9,42	8,23	10,28	7,37	12,41	11,02	8,36	32,91	100,00
Ilijaš	7,21	7,79	10,22	8,18	11,62	10,58	8,77	35,63	100,00
Trnovo	10,67	11,05	13,86	7,87	19,85	11,99	6,74	17,98	100,00
Kanton Sarajevo	11,10	8,81	12,16	9,44	13,11	9,87	7,10	28,41	100,00

Nezaposleni po dužini čekanja na posao u Kantonu Sarajevo-struktura u%

Graf 4.

Na posao do jedne godine, zaposlenje čeka 14.296, odnosno 19,9% nezaposlenih, a preko jedne godine zaposlenje čeka 57.483, odnosno 80,1% nezaposlenih, što je pokazatelj dugoročne nezaposlenosti.

Općina Novi Grad ima najviše nezaposlenih lica koji čekaju posao preko 9 godina, 5.565, što čini 27,9% od ukupno nezaposlenih u općini, odnosno 27,3 % u odnosu na ukupan broj nezaposlenih lica koji čekaju posao preko 9 godina.

U odnosu na prošlu godinu, povećan je broj lica koja čekaju na posao do 1 godine (0,7%), smanjen je broj nezaposlenih lica, koji čekaju posao 2 godine (9,2%), povećan je broj lica koja čekaju na posao 2 do 3 godine (2,5%), smanjen broj lica koja čekaju 3 do 5 godina (9,7%), povećan broj lica koja čekaju od 5 do 7 godina (5,7%), smanjen broj lica koja čekaju od 7 do 9 godina (7,2%) i povećan broj lica preko 9 godina čekanja na posao (4,2%).

Tabela 16. Broj nezaposlenih lica po dužini čekanja na zaposlenje i kvalifikacije, mart 2014.

Kvalifikacije	Dužina čekanja na zaposlenje								Ukupno
	Mjeseci	godine							
		do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	
VSS	1.724	1.132	1.822	1.153	1.143	605	262	328	8.169
VŠS	76	116	106	88	133	114	58	200	891
SSS	2.877	2.479	2.935	2.465	3.205	2.029	1.240	4.026	21.256
NSS	9	8	12	23	23	27	32	241	375
VKV	34	37	66	49	50	41	24	130	431
KV	1.998	1.685	2.289	1.786	2.768	2.153	1.593	5.161	19.433
PKV	11	13	15	12	41	40	38	226	396
NKV	1.240	857	1.486	1.198	2.045	2.074	1.849	10.079	20.828
Ukupno	7.969	6.327	8.731	6.774	9.408	7.083	5.096	20.391	71.779

Tabela 17. Nezaposlena lica po dužini čekanja na zaposlenje i kvalifikacije - struktura, mart 2014. u %

Kvalifikacije		Dužina čekanja na zaposlenje							Ukupno
	Mjeseci	godine							
	do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	preko 9	
VSS	21,10	13,86	22,30	14,11	13,99	7,41	3,21	4,02	100,00
VŠS	8,53	13,02	11,90	9,88	14,93	12,79	6,51	22,45	100,00
SSS	13,54	11,66	13,81	11,60	15,08	9,55	5,83	18,94	100,00
NSS	2,40	2,13	3,20	6,13	6,13	7,20	8,53	64,27	100,00
VKV	7,89	8,58	15,31	11,37	11,60	9,51	5,57	30,16	100,00
KV	10,28	8,67	11,78	9,19	14,24	11,08	8,20	26,56	100,00
PKV	2,78	3,28	3,79	3,03	10,35	10,10	9,60	57,07	100,00
NKV	5,95	4,11	7,13	5,75	9,82	9,96	8,88	48,39	100,00
Ukupno	11,10	8,81	12,16	9,44	13,11	9,87	7,10	28,41	100,00

U ukupnom broju nezaposlenih lica sa VSS, 35,0% čekaju posao do jednu godinu, 22,3% čeka posao dvije godine, tri godine posao čeka 14,1%, a od 3 do 7 godina posao čeka 21,4% lica.

U ukupnom broju nezaposlenih lica sa SSS, 25,2% čeka posao do jednu godinu, 13,8% čeka posao dvije godine, tri godine posao čeka 11,6%, a od 3 do 7 godina posao čeka 24,6% lica.

U ukupnom broju nezaposlenih lica sa KV kvalifikacijom, 19,0 % čeka posao do jednu godinu, 11,8 % čeka posao dvije godine, tri godine posao čeka 9,2 %, a od 3 do 7 godina posao čeka 25,3% lica.

3.1. Nezaposleni-Demobilisani vojni obveznici, članovi porodica poginulih boraca, ratni vojni invalidi i ostali invalidi

Među nezaposlenim registrovanim u decembru 2013. godine nalazi se 12.532 demobilisana vojna obveznika, člana porodica poginulih boraca, ratnih vojnih invalida i ostalih invalida što predstavlja skoro jednu petinu (17,3%) ukupno nezaposlenih lica. U ovoj kategoriji nezaposlenih, najviše je demobilisanih boraca 73,4%.

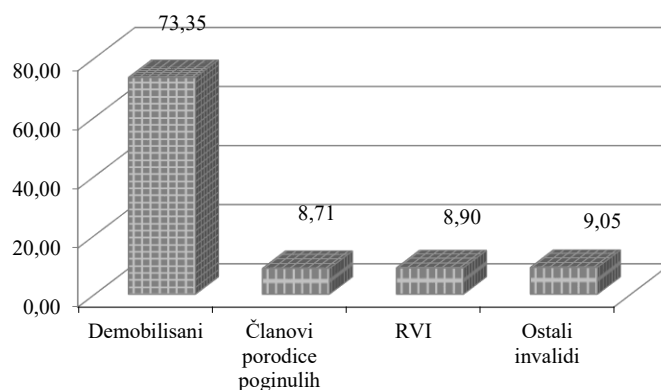
Tabela 18. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici, decembar 2013.

Općina	Demobilisani	Članovi porodice poginulih	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
Stari Grad	856	60	110	76	1.102
Centar	984	141	142	185	1.452
Novo Sarajevo	1.147	145	143	185	1.620
Novi Grad	2.351	205	287	343	3.186
Grad	5.338	551	682	789	7.360
Ilidža	1.507	116	147	137	1.907
Vogošća	659	179	100	92	1.030
Hadžići	896	122	91	66	1.175
Ilijaš	700	116	82	46	944
Trnovo	92	7	13	4	116
Kanton Sarajevo	9.192	1.091	1.115	1.134	12.532

Tabela 19. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici-struktura po kategorijama u %

Općina	Demobilisani	Članovi porodice poginulih	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
Stari Grad	77,68	5,44	9,98	6,90	100,00
Centar	67,77	9,71	9,78	12,74	100,00
Novo Sarajevo	70,80	8,95	8,83	11,42	100,00
Novi Grad	73,79	6,43	9,01	10,77	100,00
Grad	72,53	7,49	9,27	10,72	100,00
Ilidža	79,02	6,08	7,71	7,18	100,00
Vogošća	63,98	17,38	9,71	8,93	100,00
Hadžići	76,26	10,38	7,74	5,62	100,00
Ilijaš	74,15	12,29	8,69	4,87	100,00
Trnovo	79,31	6,03	11,21	3,45	100,00
Kanton Sarajevo	73,35	8,71	8,90	9,05	100,00

Demobilisani vojni obveznici-registrovana nezaposlenost, u Kantonu Sarajevo, struktura u %

Graf 5.

Posmatrano po općinama, najveće učešće sve četiri kategorije imaju općine Novi Grad 25,4%, općina Ilidža 15,2%, općina Novo Sarajevo 12,9% itd.

Tabela 20. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici-struktura po općinama u %

Općina	Demobilisani	Članovi porodice poginulih	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
Stari Grad	9,31	5,50	9,87	6,70	8,79
Centar	10,70	12,92	12,74	16,31	11,59
Novo Sarajevo	12,48	13,29	12,83	16,31	12,93
Novi Grad	25,58	18,79	25,74	30,25	25,42
Grad	58,07	50,50	61,17	69,58	58,73
Ilidža	16,39	10,63	13,18	12,08	15,22
Vogošća	7,17	16,41	8,97	8,11	8,22
Hadžići	9,75	11,18	8,16	5,82	9,38
Ilijaš	7,62	10,63	7,35	4,06	7,53
Trnovo	1,00	0,64	1,17	0,35	0,93
Kanton Sarajevo	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Na području Grada prijavljeno je 58,7% nezaposlenih iz sve četiri kategorije.

Tabela 21. Demobilisani vojni obveznici prema kvalifikaciji, decemb.2013

Kvalifikacija	Ukupno					Žene				
	Demob.	Članovi porodice pogin.	RVI	Ostali invalidi	Ukupno	Demob.	Članovi porodice pogin.	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
VSS	156	133	16	26	331	14	89	0	17	120
VŠS	105	7	12	10	134	10	5	0	7	22
SSS	1.388	286	153	214	2041	219	172	4	120	515
NSS	31	7	1	5	44	22	7	1	5	35
VKV	220	1	31	4	256	1	0	0	2	3
KV	3.599	316	479	452	4846	191	139	7	176	513
PKV	108	9	12	111	240	11	7	1	47	66
NKV	3.585	332	411	312	4640	380	261	10	186	837
Ukupno	9.192	1.091	1.115	1.134	12.532	848	680	23	560	2.111

Tabela 22. Demobilisani vojni obaveznici prema kvalifikaciji-struktura u %

Kvalifikacija	Ukupno					Žene				
	Demob.	Članovi porodice pogin.	RVI	Ostali invalidi	Ukupno	Demob.	Članovi porodice pogin.	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
VSS	1,70	12,19	1,43	2,29	2,64	1,65	13,09	0,00	3,04	5,68
VŠS	1,14	0,64	1,08	0,88	1,07	1,18	0,74	0,00	1,25	1,04
SSS	15,10	26,21	13,72	18,87	16,29	25,83	25,29	17,39	21,43	24,40
NSS	0,34	0,64	0,09	0,44	0,35	2,59	1,03	4,35	0,89	1,66
VKV	2,39	0,09	2,78	0,35	2,04	0,12	0,00	0,00	0,36	0,14
KV	39,15	28,96	42,96	39,86	38,67	22,52	20,44	30,43	31,43	24,30
PKV	1,17	0,82	1,08	9,79	1,92	1,30	1,03	4,35	8,39	3,13
NKV	39,00	30,43	36,86	27,51	37,03	44,81	38,38	43,48	33,21	39,65
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	90,26	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Najveće učešće od 40,5% u skupini demobilisani nezaposlenih su nestručna lica (NSS, PK, NK), kojih je 3.724. Nezaposleni sa visokom stručnom spremom učestvuju sa 1,7% u ukupnom broju nezaposlenih ove skupine.

Od ukupnog broja sve četiri kategorije, nezaposlenih žena ima 2.111, što čini 16,8% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih lica sve četiri kategorije. Najviše je prijavljeno žena, sa NKV kvalifikacijom 837, odnosno 39,7% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih žena sve četiri kategorije, te sa srednjom stručnom spremom 515, što je 24,4% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih žena sve četiri kategorije, te sa KV kvalifikacijom 513, odnosno 24,3 % u odnosu na ukupan broj nezaposlenih žena sve četiri kategorije. Najmanji broj žena ima VKV kvalifikaciju 3, ili 0,1% ukupnog broja nezaposlenih žena sve četiri kategorije.

Broj nezaposlenih lica u sve četiri kategorije smanjen je za 0,7% u odnosu na period od prethodnih 6 mjeseci. Od ukupnog broja iz ove kategorije nezaposlenih žena ima 2.111 i broj je manji za 2,0 % u odnosu na period od prethodnih 6 mjeseci.

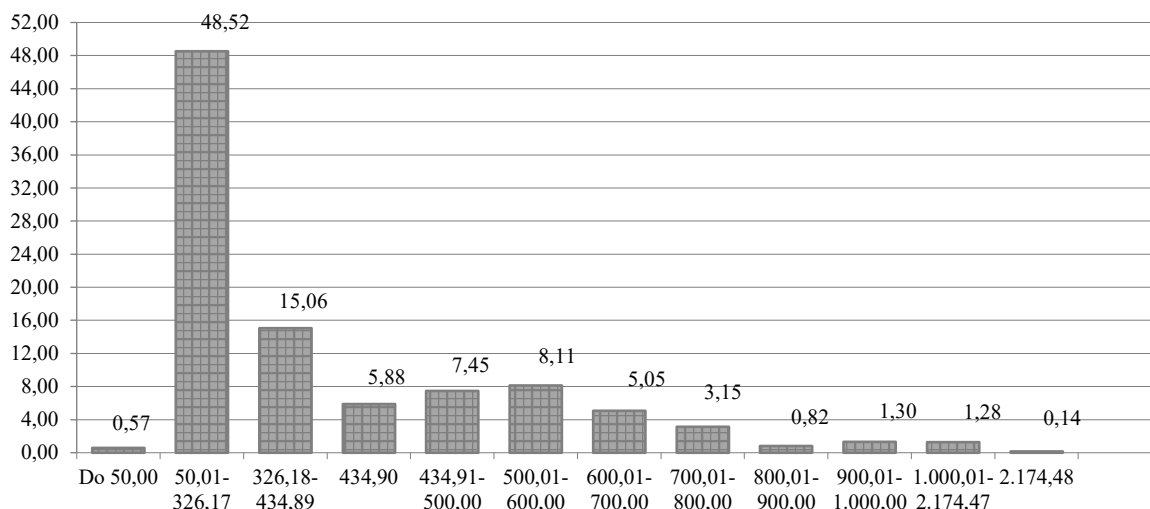
4. Penzioneri

Na području Kantona Sarajevo u mjesecu martu 2014. godine, bilo je 85.046 penzionera ili 19,2% ukupnog stanovništva Kantona. Pregled broja korisnika penzija prema rasponu penzija od najniže do 50 KM, zajamčene 434,90 KM, do maksimalno utvrđene 2.174,48 KM daje se u narednoj tabeli.

Tabela 23. Korisnici penzija u martu 2014. za Kanton Sarajevo

Raspon u KM	Broj korisnika	u %
Do 50,00	481	0,57
50,01-326,17	41.264	48,52
Ukupno do 326,17	41.745	49,09
326,18-434,89	12.804	15,06
434,90	5.001	5,88
Ukupno do 434,90	59.550	70,02
434,91-500,00	6.340	7,45
500,01-600,00	6.895	8,11
600,01-700,00	4.294	5,05
700,01-800,00	2.677	3,15
800,01-900,00	1.800	0,82
900,01-1.000,00	1.104	1,30
1.000,01-2.174,47	2.264	1,28
2.174,48	122	0,14
Ukupno	85.046	100,00

Korisnici penzija prema rasponima penzija-struktura u %

Graf 6.

Broj korisnika prema visini penzije ukazuje na slijedeće: 41.745 penzionera ili 49,1% prima najnižu penziju, 17.805 penzionera ili 20,9% prima penziju u rasponu od najniže do zajamčene penzije, 65.890 penzionera ili 77,5% prima penziju do 500 KM, 72.785 penzionera ili 85,6% prima penziju ispod 600 KM, a 82.660 ili 97,2% prima manju penziju od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo, dok svega 2.386 penzionera ili 2,8% prima penziju veću od prosječne plaće Kantona Sarajevo 2013. godine. Zadnja objavljena prosječna neto plaća u Kantonu Sarajevo za januar mjesec 2014. godine, iznosila je 1.046 KM.

Odnos zaposlenih i penzionera je 1,5:1, a na 100 stanovnika ima 19 penzionera.

5. Raseljena lica i izbjeglice

Proces povratka raseljenih i izbjeglih osoba se vrši u kontinuitetu od 1996. godine sa različitim intezitetom. U periodu od 01.01.1996. godine do 31.12.2013. godine, u Kantonu Sarajevo je prema podacima Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, registrovano ukupno 212.075 povrataka raseljenih i izbjeglih lica, odnosno od ukupno registrovanih povrataka na područje Federacije BiH u navedenom periodu 28,5% je ostvareno u Kantonu Sarajevo.

U toku 2013. godine, na području Kantona Sarajevo je registrovan povratak 50 raseljenih i izbjeglih osoba, od kojih je prema nacionalnoj strukturi povratnika 24,0% Bošnjaka, 2,0% Hrvata, 70,0 % Srba, i 4,0% iz reda ostalih.

Tabela 24. Povratak raseljenih i izbjeglih osoba u Kantonu Sarajevo prema nacionalnoj strukturi u 2013.godini

Općina	Nacionalna struktura					Nacionalna struktura u %				
	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali	Ukupno	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali	0,00
Stari Grad	1	0	0	0	1	8,33	0,00	0,00	0,00	2,00
Centar	1	0	13	0	14	8,33	0,00	37,14	0,00	28,00
Novo Sarajevo	6	0	10	2	18	50,00	0,00	28,57	100,00	36,00
Novi Grad	4	0	6	0	10	33,33	0,00	17,14	0,00	20,00
Grad	12	0	29	2	43	100,00	0,00	82,86	100,00	86,00
Ilidža	0	0	3	0	3	0,00	0,00	8,57	0,00	6,00
Vogošća	0	1	0	0	1	0,00	100,00	0,00	0,00	2,00
Hadžići	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilijaš	0	0	3	0	3	0,00	0,00	8,57	0,00	6,00
Trnovo	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kanton Sarajevo	12	1	35	2	50	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Federacija BiH	13	1	58	2	74					0,00
Učešće KS u Federaciji BiH	92,31%	100,00%	60,34%	100,00%	67,57%					

Od ukupnog broja povratnika, u gradske općine vratilo se 86,0% stanovnika. Najveći broj povrataka, ostvaren je u općinama Centar (28,0%), Novo Sarajevo (36,0%), Ilidža i Ilijaš (6,0%), itd. Od ukupnih povrataka na područje Federacije BiH u 2013. godini, 67,6% je ostvareno u Kantonu Sarajevo.

Broj povrataka raseljenih i izbjeglih lica u 2013. godini iznosi 50 i manji je za 80,0% u odnosu na prethodnu godinu.

6. Žrtve ratnih sukoba

Prema podacima Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, na dan 06.08.2014. godine, na području Kantona Sarajevo, status raseljene osobe je priznat za 3.613 osoba.

Od ukupnog broja osoba sa priznatim statusom raseljenih lica 1.504 ili 41,6% čine muškarci, a 2.109 ili 58,4% čine žene. Kod muškaraca, 45,0% čini skupina dobne starosti od 18 do 50 godina, a 47,0% preko 50 godina sa priznatim statusom raseljene osobe. Kod žena 34,4% čini skupina dobne starosti od 18 do 50 godina, a 60,4% preko 50 godina sa priznatim statusom raseljene osobe.

Tabela 25. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.

Opis	Godine				
	0-4	5-17	18-50	preko 50	Ukupno
Muški	7	114	676	707	1.504
Ženski	10	101	725	1.273	2.109
Kanton Sarajevo	17	215	1.401	1.980	3.613

Tabela 26. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.

Opis	Godine				
	0-4	5-17	18-50	preko 50	Ukupno
Muški	41,18	53,02	48,25	35,71	41,63
Ženski	58,82	46,98	51,75	64,29	58,37
Kanton Sarajevo	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabela 27. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.

Opis	Godine				
	0-4	5-17	18-50	preko 50	Ukupno
Muški	0,47	7,58	44,95	47,00	100,00
Ženski	0,48	4,79	34,37	60,36	100,00
Kanton Sarajevo	0,48	5,95	38,77	54,80	100,00

Posmatrajući starosnu strukturu raseljenih lica, najveći broj čine lica kod muškaraca dobne skupine od 18 do 50 godina i ova skupina učestvuje sa 45,0%, a lica dobne skupine preko 50 godina učestvuje sa 47,0% u ukupnom broju osoba sa statusom raseljenih lica, dok je kod žena najzastupljenija dobna skupina preko 50 godina i učestvuje sa 60,4% u ukupnom broju osoba sa statusom raseljenih lica.

6.1. Korisnici lične i porodične invalidnine

Prema podacima Ministarstva za boračka pitanja na području Kantona Sarajevo u decembru 2013. godine, bilo je ukupno 19.780 korisnika lične i porodične invalidnine.

Tabela 28. Pregled korisnika lične i porodične invalidnine, decembar 2013.

Općina	Lična invalidnina	Porodična invalidnina	Ukupno
Stari Grad	882	637	1.519
Centar	1.095	885	1.980
Novo Sarajevo	1.509	1.415	2.924
Novi Grad	2.724	2.930	5.654
Grad	6.210	5.867	12.077
Ilidža	1.352	1.730	3.082
Vogošća	770	595	1.365
Hadžići	426	636	1.062
Ilijaš	412	1.614	2.026
Trnovo	78	90	168
Kanton Sarajevo	9.248	11.532	19.780

Broj korisnika lične invalidnine je 9.248 ili 46,8% u odnosu na ukupan broj korisnika. Za podmirenje ovih korisnika u mjesecu decembru 2013. godine, Vlada Kantona Sarajevo izdvojila je 2.123.473,94 KM, odnosno prosječno 229,6 KM po korisniku. Broj korisnika porodične invalidnine je 11.532 ili 58,3% od ukupnog broja, a za podmirenje ove kategorije u decembru 2013. godine, izdvojeno je 3.998.719,40 KM, odnosno 346,7 KM po korisniku. Za ukupno 19.780 korisnika u mjesecu decembru 2013. godine, izdvojeno je 6.122.193,34 KM, odnosno 309,5 KM po korisniku.

Obzirom da se u ovu kategoriju ubrajaju i korisnici lične i porodične invalidnine iz perioda prije agresije na Bosnu i Hercegovinu (učesnici NOR-a i mirnodopski vojni invalidi), broj ovih korisnika u mjesecu decembru 2013. godine je iznosio 536, odnosno 329 korisnika lične i 207 korisnika porodične invalidnine. Za podmirenje ovih korisnika u mjesecu decembru 2013. godine, Vlada Kantona Sarajevo izdvojila je 68.462,91 KM, odnosno prosječno 127,7 KM po korisniku.

7. Mladi

Nezaposlenost je vjerovatno najvažniji problem koji pogađa mladu generaciju, jednako i u urbanim i ruralnim djelovima BiH, a u kombinaciji sa stambenim problemima, stalnom ekonomskom krizom, mladi ljudi zapadaju u stanje očaja i beznada, zbog čega se okreću drogama ili alkoholu, ili planiraju iseljavanje kao jednu mogućnost da sebi osiguraju ljepšu budućnost.

Tabela 29. Broj nezaposlenih lica od 15-34 god. starosti po općinama, mart 2014.

Općine	Godine				
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34	Ukupno nezaposlenih
Stari Grad	191	684	1.918	2.793	6.499
Centar	186	762	2.557	3.505	7.871
Novo Sarajevo	204	877	2.870	3.951	8.915
Novi Grad	543	1.969	6.074	8.586	19.976
Grad	1.124	4.292	13.419	18.835	43.261
Ilidža	321	1.197	3.133	4.651	11.660
Vogošća	178	567	1.543	2.288	5.392
Hadžići	252	710	1.523	2.485	5.552
Ilijaš	173	688	1.530	2.391	5.380
Trnovo	12	51	110	173	534
Kanton Sarajevo	2.060	7.505	21.258	30.823	71.779

Tabela 30. Struktura nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po općinama u %

Općine	Godine				
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34	Ukupno nezaposlenih
Stari Grad	9,27	9,11	9,02	9,06	42,98
Centar	9,03	10,15	12,03	11,37	44,53
Novo Sarajevo	9,90	11,69	13,50	12,82	44,32
Novi Grad	26,36	26,24	28,57	27,86	42,98
Grad	54,56	57,19	63,12	61,11	43,54
Ilidža	15,58	15,95	14,74	15,09	39,89
Vogošća	8,64	7,55	7,26	7,42	42,43
Hadžići	12,23	9,46	7,16	8,06	44,76
Ilijaš	8,40	9,17	7,20	7,76	44,44
Trnovo	0,58	0,68	0,52	0,56	32,40
Kanton Sarajevo	100,00	100,00	100,00	100,00	42,94

U Kantonu Sarajevo učešće nezaposlenih od 15-34 godina je 42,9% u odnosu na ukupno nezaposlene.

U posmatranoj dobnoj skupini (od 15 do 24 godina) 31,0% su mladi do 24 godine starosti.

Nezaposlena lica starosti od 15 do 24 godine u ukupnoj nezaposlenosti učestvuju sa 13,3%.

Posmatrano po općinama, najviše mladih ljudi je nezaposleno u općini Novi Grad, od kojih su 8.586 dobne skupine od 15 do 34 godine starosti.

Tabela 31. Struktura nezaposl. od 15-34 god. starosti po dobnim skupinama u %,mart 2014.

Općine	Godine			
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34
Stari Grad	6,84	24,49	68,67	100,00
Centar	5,31	21,74	72,95	100,00
Novo Sarajevo	5,16	22,20	72,64	100,00
Novi Grad	6,32	22,93	70,74	100,00
Grad	5,97	22,79	71,25	100,00
Ilidža	6,90	25,74	67,36	100,00
Vogošća	7,78	24,78	67,44	100,00
Hadžići	10,14	28,57	61,29	100,00
Ilijaš	7,24	28,77	63,99	100,00
Trnovo	6,94	29,48	63,58	100,00
Kanton Sarajevo	6,68	24,35	68,97	100,00

Tabela 32. Broj nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po kvalifikaciji, mart 2014.

Kvalifikacija	Godine				Ukupno nezaposlenih
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34	
VSS	2	890	5.341	6.233	8.169
VŠS	6	8	208	222	891
SSS	822	4.011	7.091	11.924	21.256
NSS	0	0	3	3	375
VKV	7	2	27	36	431
KV	856	1.964	5.699	8.519	19.433
PKV	1	6	58	65	396
NKV	366	624	2.831	3.821	20.828
Ukupno	2.060	7.505	21.258	30.823	71.779

Broj nezaposlenih sa VSS od 25 do 34 godine starosti iznosi 5.341 ili 65,4% od ukupnog broja nezaposlenih sa visokom stručnom spremom, odnosno 7,4% ukupnog broja nezaposlenih lica. Broj nezaposlenih sa srednjom stručnom spremom od 25 do 34 godine starosti iznosi 7.091 ili 33,4% ukupnog broja nezaposlenih te kvalifikacije, odnosno 9,9% ukupno nezaposlenih lica.

Broj nezaposlenih sa KV u toj dobnoj skupini je 5.699 ili 29,3% ukupno nezaposlenih lica sa KV, odnosno 7,9% ukupno nezaposlenih lica.

Tabela 33. Struktura nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po kvalifikaciji

Kvalifikacija	Godine				Učešće nezaposlenih od 15-34 u ukupno nezaposlenim
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34	
VSS	0,10	11,86	25,12	20,22	76,30
VŠS	0,29	0,11	0,98	0,72	24,92
SSS	39,90	53,44	33,36	38,69	56,10
NSS	0,00	0,00	0,01	0,01	0,80
VKV	0,34	0,03	0,13	0,12	8,35
KV	41,55	26,17	26,81	27,64	43,84
PKV	0,05	0,08	0,27	0,21	16,41
NKV	17,77	8,31	13,32	12,40	18,35
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	42,94

Učešće nezaposlenih od 15-34 godine sa VSS je 76,3% u odnosu na ukupno nezaposlene sa VSS, a sa SSS 56,1% u odnosu na ukupno nezaposlene sa SSS. Učešće kvalifikovanih lica do 34 godine starosti je 43,8% u ukupno nezaposlenih KV radnika.

Tabela 34. Struktura nezaposlenih od 15-34 godina starosti po dobnim skupinama

Kvalifikacija	Godine			
	15-19	20-24	25-34	Ukupno 15-34
VSS	0,03	14,28	85,69	100,00
VŠS	2,70	3,60	93,69	100,00
SSS	6,89	33,64	59,47	100,00
NSS	0,00	0,00	100,00	100,00
VKV	19,44	5,56	75,00	100,00
KV	10,05	23,05	66,90	100,00
PKV	1,54	9,23	89,23	100,00
NKV	9,58	16,33	74,09	100,00
Ukupno	6,68	24,35	68,97	100,00

U posmatranoj dobnoj skupini od 15 do 34 godine, mladi između 20 i 24 godine imaju značajno učešće sa SSS (33,6%) i sa KV (23,1%).

8. Ostali pokazatelji socijalne slike Kantona Sarajevo

U ovom dijelu informacije daće se podaci koji se odnose na ostale aspekte socijalne slike Kantona Sarajevo. Obuhvaćeni podaci pokazaće u ovoj informaciji stepen razvijenosti zdravstvenog sistema i zaštite, obrazovni sistem, podatke o uvjetima stanovanja i dr.

8.1. Zdravstveno stanje stanovništva

Finansiranje zdravstvene zaštite stanovništva se vrši izdvajanjem obaveznog doprinosa za zdravstvo na plaću zaposlenih. Pored obaveznog izdvajanja korisnici zdravstvenih usluga izdvajaju sredstva kroz participaciju. Ovim načinom finansiranja zdravstvene zaštite omogućeno je besplatno liječenje kategorija stanovništva koji se javljaju kao korisnici socijalne zaštite.

U Kantonu Sarajevo ukupan broj stanovnika krajem 2013. godine je 442.669 (procjena), od čega su 15,8% djeca od 0 do 14 godina, 67,8% stanovništva starosti od 15 do 65 godina i 16,4% osoba starosti preko 65 godina.

Tabela 35. Prirodno kretanje stanovništva Kantona Sarajevo period 2007-2013 u promilima

Vitalni pokazatelji	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Natalitet	10,2	11	11,6	10,8	10,8	10,5	10,2
Mortalitet	9,1	9,1	9,5	9,5	8,9	8,6	8,8
Dojenačka smrtnost	9,6	8,7	7,1	6,6	4,1	5,4	6,8
Prirodni priraštaj	1,1	1,9	2,1	1,3	1,9	1,9	1,5

Vitalno kretanje stanovništva u Kantonu Sarajevo, pokazuje uglavnom izjednačene trendove, sa blagim porastom i padom. U posljednjih 7 godina, stopa nataliteta je prilično ujednačena, sa

tendencijom blagog porasta do 2010. godine kada imamo blagi pad stope nataliteta. U posmatranom periodu stopa mortaliteta je dosta ujednačena sa neznatnim padom u 2011. godini. Stopa prirodnog naraštaja pokazuje prilično ujednačen trend u prve 2 godine perioda, porast u 2009. godini, pad u 2010. godini i ponovni rast u 2011. godini. Stopa dojenačke smrtnosti pokazuje pad od 2008. godine sa blagim porastom u 2013. godini.

Tabela 36. Struktura zdravstvenih radnika Kantona Sarajevo, 2013.godina

Kvalifikacija	Broj radnika	u %
VSS	1.855	32,80
VŠS	464	8,20
SSS	3.203	56,63
Ukupno	5.522	
Ostali (zdravstveni saradnici)	134	2,37
Ukupno	5.656	100,00

U Kantonu Sarajevo u zdravstvu je zaposleno ukupno 7.651 radnik, od kojih su 5.522 zdravstveni radnici ili 72,2% i 134 zdravstveni saradnici ili ukupno 1,8%, a 1.995 ili 26,1% čini administrativno-tehničko osoblje.

Od ukupno zaposlenih u zdravstvenoj zaštiti 32,8% ima visoku stručnu spremu, od kojih su 1.433 ljekari, 179 doktori stomatologije, 186 magistri farmacije i 57 zdravstvenih radnika sa fakulteta zdravstvenih studija. Dakle, na 1.000 stanovnika Kantona ima 3,2 ljekara, 0,4 stomatologa, 0,4 farmaceuta i 0,08% zdravstvenih radnika visoke zdravstvene škole.

Ukupan broj postelja bolničke zdravstvene zaštite u Kantonu Sarajevo je 2.303 postelja i 120 postelja u dnevnom tretmanu pacijenta i 52 funkcionalne postelje za hemodijalizu, ili 5,2 postelja na 1.000 stanovnika, što zadovoljava normative od 4 postelje na 1.000 stanovnika, ali pokazuje da se posteljni fond smanjio za 0,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupnog broja postelja, KCU Sarajevo raspolaže sa 1.913 kreveta plus 90 dnevnih i 52 funkcionalne postelje za hemodijalizu, Opća bolnica „Prim. Dr. Abdulah Nakaš“ sa 310 kreveta i dnevne bolnice na Psihijatrijskoj klinici sa 70 kreveta i Zavod za alkoholizam i toksikomaniju sa 10 kreveta plus 30 dnevnih.

Analiza zdravstvenog stanja stanovništva se zasniva na registrovanom morbiditetu⁴. Ukupan broj oboljenja u Kantonu Sarajevo u 2013. godini je iznosio 680.894, odnosno broj oboljelih bio je 1.538,2 na 1.000 stanovnika, odnosno stopa morbiditeta⁵ je 1,5 na 1.000 stanovnika.

Vodeća oboljenja kod stanovništva starosti od 19 do 64 godine Kantona Sarajevo su:

- Hipertenzivna oboljenja 16,8%
- Akutne infekcije gornjih respiratornih organa 11,4%
- Diabetes mellitus 4,5%
- Cistitis 4,3%
- Druge dorzopatije 4,2%
- Ostala oboljenja 58,8%

Kod zdravstvenog stanja stanovništva potrebno je izdvojiti mentalno zdravlje kao značajan segment zdravstvenog stanja stanovništva, koje je naročito izraženo u poslijeratnom periodu

⁴ Morbiditet – učestalost oboljevanju u nekoj populaciji u određenom periodu, “Ekonomika i poslovna enciklopedija” Savremena administracija d.d. Beograd 1994. godine

⁵ Stopa morbiditeta $mb = MB/P \cdot 1000$; MB-broj oboljelih lica ili broj bolesti u određenom periodu; P-broj stanovnika u određenom periodu na istom području gdje je registrovan i broj oboljelih ili broj bolesti

zbog teške socio-ekonomske situacije. Nezaposlenost, siromaštvo, niska stopa produktivnosti, pad životnog standarda, stalne migracije, opća socijalna nesigurnost, tenzije između etničkih skupina, usamljenost i kidanje socijalnih veza, osobni gubici (bliske osobe, srodnika, imovine i dr.) i kriza morala ugrožavaju ili ostavljaju posljedice na zdravlje, a posebno na mentalno zdravlje. Ukupan broj mentalnih oboljenja u Kantonu Sarajevo u 2013. godini je 21.098, odnosno broj oboljenja je 47,7 na 1.000 stanovnika i u odnosu na prethodnu godinu broj mentalnih oboljenja je povećan za 27,5 %.

9. Obrazovanje

Na početku školske 2012/2013. godine, na području Kantona Sarajevo osnovnu školu upisalo je 34.709 učenika (devetogodišnje obrazovanje), od toga 16.879 učenica. Uzimajući u obzir ukupan broj učenika, u odnosu na prošlu školsku godinu je upisano manje 2,4% učenika, odnosno 2,0% učenica.

Srednju školu na početku 2012/2013. školske godine, upisalo je 21.229 učenika, od toga 10.529 učenica. U odnosu na prošlu školsku godinu, upisano je više 4,4% učenika, odnosno 5,1% učenica.

U školskoj 2012/2013. godini, na Sarajevski Univerzitet upisano je 31.063 studenta, od toga žena 17.616. U odnosu na prošlu školsku godinu, upisano je 1,3% više studenata, odnosno 1,9% više žena.

Redovno školovanje je besplatno i pristupačno svim kategorijama stanovništva.

9.1. Ostali aspekti

Ostali aspekti socijalne zaštite posmatraju uvjete stanovanja, opskrbljenost vodom, uvezanost u kanalizacioni sistem, itd.

Na području Kantona Sarajevo, od 141.421 stambene jedinice, koliko je bilo 1991. godine, tokom rata oštećeno je ukupno 119.004 ili 84%. U periodu od 1996. godine do kraja 2013.godine, prema podacima Ministarstva stambenih poslova, ukupno je sanirano 29.440 stambenih jedinica, od toga programima Vlade KS 5.800 objekata, 13.119 objekata ostalih implementanata i 10.521 objekat Programima stranih implementanata. Na 2.309 stambenih objekata, izvršena je sanacija zajedničkih dijelova objekata.

Stanovništvo Kantona Sarajevo se vodom za piće snabdijeva najvećim dijelom iz centralnog vodovodnog sistema „Sarajevski vodovod“ cca 90% stanovništva, a 10% stanovništva općina Hadžići, Ilijaš i Trnovo, imaju nezavisne vodovodne sisteme (JKP Komunalac i JKP Vodostan). Pojedine općine (Vogošća, Hadžići) imaju više manjih lokalnih vodovoda iz kojih se podmiruju potrebe stanovništva.

Sa stanovišta očuvanja zdravlja stanovništva, kontrola i sanacija centralnog vodovodnog sistema i malih lokalnih vodovoda je važan segment nastojanja, da cjelokupno stanovništvo Kantona Sarajevo ima na raspolaganju dovoljne količine higijenski ispravne vode za piće.

KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o vrši obaveznu kontrolu kvaliteta vode, ali je to nedovoljno budući da Zakon propisuje i eksternu kontrolu u cilju zaštite zdravlja građana. Iz tog razloga Zavod za javno zdravstvo vrši povremeno kontrolu kvaliteta vode i njene analize pokazuju da je voda za piće iz „Sarajevskog vodovoda“ visokog kvaliteta i higijenski-zdravstveno ispravna. U Sarajevu je veliki problem kanalizacija, koja prati bespravnu stambenu izgradnju, posebno karakteristična za rubna područja Kantona. Za period prije rata, bespravna izgradnja je bila karakteristika ljudi sa niskim prihodima i kao takva jedan od značajnih indikatora siromaštva. No, poslije ratnog perioda, ovakva izgradnja je postala izraženija za sve kategorije stanovništva,

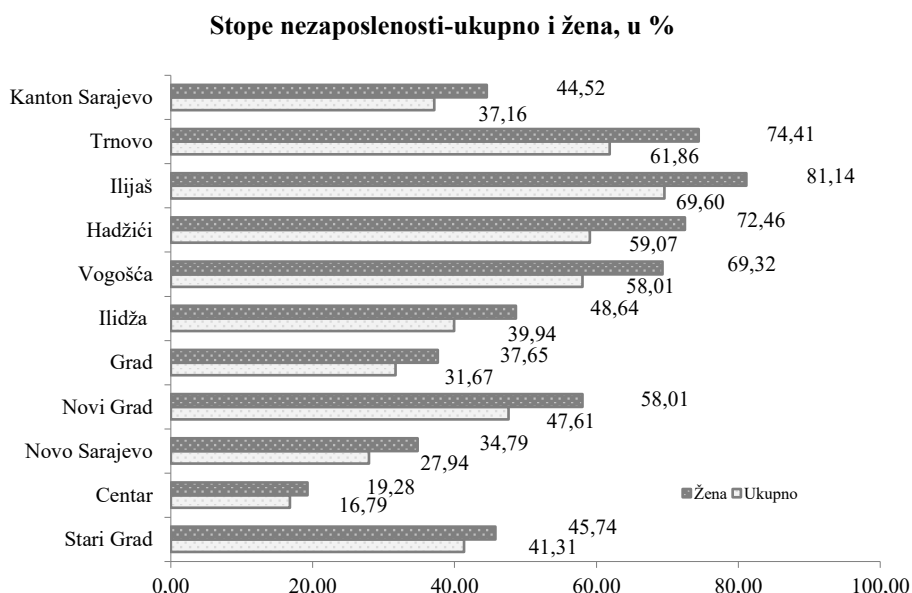
koji ne razumiju moguće dugoročne posljedice ovakvog načina izgradnje i ujedno je jedan od vidova ispoljavanja siromaštva.

10. Gender aspekt

U strukturi ukupne zaposlenosti na području Kantona Sarajevo, žene učestvuju sa 44,1%. Učešće žena u ukupnom broju nezaposlenih iznosi 59,8%. Ovakav raskorak dovodi do znatno veće stope nezaposlenosti žena, od 44,5%, u odnosu na stopu nezaposlenosti u Kantonu Sarajevo.

Tabela 37. Zaposlenost i nezaposlenost u Kantonu Sarajevo po polu i općinama (prosjek- 2013. god.)

Općine	Broj zaposlenih			Broj nezaposlenih			Stopa nezaposleni	
	Ukupno	Žene	% žene	Ukupno	Žene	% žene	Ukupno	Žena
Stari Grad	9.458	4.532	47,92	6.658	3.821	57,39	41,31	45,74
Centar	39.706	19.652	49,49	8.010	4.694	58,60	16,79	19,28
Novo Sarajevo	23.452	10.175	43,39	9.094	5.428	59,69	27,94	34,79
Novi Grad	22.223	8.754	39,39	20.197	12.095	59,89	47,61	58,01
Grad	94.839	43.113	45,46	43.959	26.038	59,23	31,67	37,65
Ilidža	17.477	7.369	42,16	11.623	6.979	60,04	39,94	48,64
Vogošća	3.926	1.494	38,05	5.424	3.376	62,24	58,01	69,32
Hadžići	3.891	1.316	33,82	5.615	3.462	61,66	59,07	72,46
Ilijaš	2.401	768	31,99	5.497	3.304	60,11	69,60	81,14
Trnovo	328	109	33,23	532	317	59,59	61,86	74,41
Kanton Sarajevo	122.862	54.169	44,09	72.650	43.476	59,84	37,16	44,52

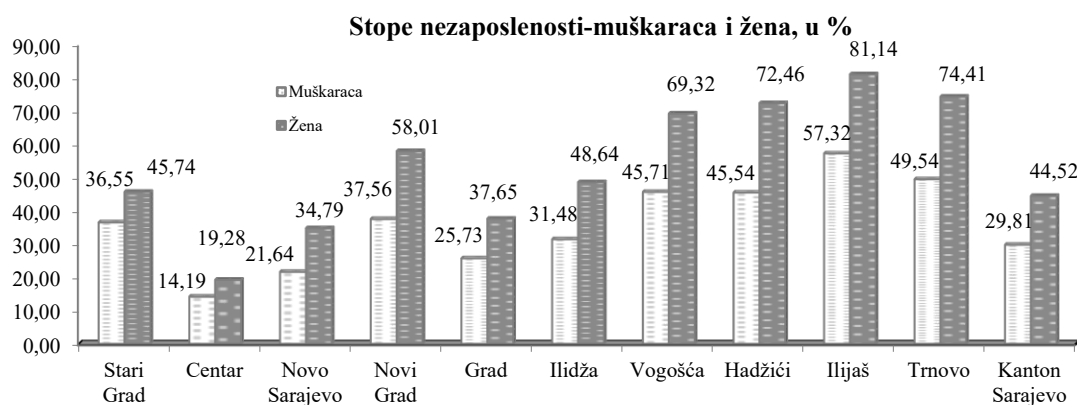
Graf 7.

Stopa nezaposlenosti žena je veća od prosječne stope nezaposlenosti četiri općine Kantona Sarajevo. Razlike su još drastičnije ukoliko se posmatraju stope nezaposlenosti žena i stopa nezaposlenosti muškaraca.

Tabela 38. Stopa nezaposlenosti u Kantonu Sarajevo po polu i općinama

Općine	Stopa nezaposlenosti		
	Ukupno	Muškaraca	Žena
Stari Grad	41,31	36,55	45,74
Centar	16,79	14,19	19,28
Novo Sarajevo	27,94	21,64	34,79
Novi Grad	47,61	37,56	58,01
Grad	31,67	25,73	37,65
Ilidža	39,94	31,48	48,64
Vogošća	58,01	45,71	69,32
Hadžići	59,07	45,54	72,46
Ilijaš	69,60	57,32	81,14
Trnovo	61,86	49,54	74,41
Kanton Sarajevo	37,16	29,81	44,52

Na području Kantona, stopa nezaposlenosti žena veća je od prosječne stope nezaposlenosti muškaraca za 14,7%. Najveća razlika između posmatranih stopa je u općini Ilidža, gdje je stopa nezaposlenosti žena skoro dvostruko veća od stope nezaposlenosti muškaraca.

Graf 8.

U ukupno zaposlenim sa visokom stručnom spremom, žene učestvuju sa 54,7%. Žene su dominantne u strukturi zaposlenih sa NSS (62,4%), VŠS (57,5%), VSS (54,7%), itd.

Tabela 39. Zaposlenost prema stepenu stručnog obrazovanja, mart 2013.

Klasifikacije	Ukupno	Žena	Učešće žena u %
VSS	31.180	17.042	54,66
Doktori nauka	1.176	444	37,76
Magistri nauka	1.826	930	50,93
VŠS	5.474	3.150	57,54
SSS	50.470	22.627	44,83
NSS	3.431	2.141	62,40
VKV	4.037	180	4,46
KV	12.124	1.926	15,89
PKV	1.167	195	16,71
NKV	3.290	1.607	48,84
Ukupno	111.173	48.868	43,96

Među zaposlenim ženama, 16,5% je starosne dobi između 30 i 34 godine, 14,3% je starosne dobi između 35 i 39 godina, 13,5% žene starosne dobi između 40 i 44 godine, itd.

Tabela 40. Zaposlenost žena prema intervalima starosti po općinama, mart 2013.

Općine	Godine											
	do 18	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više	ukupno
Stari Grad	1	95	441	610	464	435	536	506	419	206	29	3.742
Centar	36	513	2.088	2.878	2.435	2.445	2.622	2.658	1.980	836	108	18.599
Novo Sarajevo	0	145	1.153	1.363	1.239	1.136	1.193	1.315	1.056	520	47	9.167
Novi Grad	4	142	867	1.361	1.197	1.161	1.014	994	669	338	34	7.781
Grad	41	895	4.549	6.212	5.335	5.177	5.365	5.473	4.124	1.900	218	39.289
Ilidža	3	322	903	1.293	1.111	1.012	775	588	361	135	17	6.520
Vogošća	0	65	187	225	232	190	119	118	95	29	1	1.261
Hadžići	0	11	164	182	210	158	172	94	78	33	2	1.104
Ilijaš	0	20	76	123	111	65	68	89	41	18	3	614
Trnovo	0	2	10	17	11	10	13	10	6	1	0	80
Kanton Sarajevo	44	1.315	5.889	8.052	7.010	6.612	6.512	6.372	4.705	2.116	241	48.868

Tabela 41. Broj nezaposlenih žena po godinama starosti i kvalifikaciji, mart 2014.

Kvalifikacije	Godine							
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	Ukupno
VSS	1	621	3.725	759	153	246	51	5.556
VŠS	1	4	141	171	58	156	44	575
SSS	362	1.978	4.352	2.870	1.443	2.028	174	13.207
NSS	0	0	3	31	57	225	50	366
VKV	2	0	11	7	8	39	10	77
KV	316	697	2.916	2.417	1.293	1.153	193	8.985
PKV	1	2	29	64	42	52	14	204
NKV	170	353	1.743	3.813	1.882	4.899	1.216	14.076
Ukupno	853	3.655	12.920	10.132	4.936	8.798	1.752	43.046

Tabela 42. Broj nezaposlenih žena po godinama starosti i kvalifikaciji, struktura kvalifikacije u %

Kvalifikacije	Godine							
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	Ukupno
VSS	0,12	16,99	28,83	7,49	3,10	2,80	2,91	12,91
VŠS	0,12	0,11	1,09	1,69	1,18	1,77	2,51	1,34
SSS	42,44	54,12	33,68	28,33	29,23	23,05	9,93	30,68
NSS	0,00	0,00	0,02	0,31	1,15	2,56	2,85	0,85
VKV	0,23	0,00	0,09	0,07	0,16	0,44	0,57	0,18
KV	37,05	19,07	22,57	23,86	26,20	13,11	11,02	20,87
PKV	0,12	0,05	0,22	0,63	0,85	0,59	0,80	0,47
NKV	19,93	9,66	13,49	37,63	38,13	55,68	69,41	32,70
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabela 43. Broj nezaposlenih žena po godin. starosti i kvalifikaciji, struktura po dobnim skup. u %

Kvalifikacije	Godine							
	15-19	20-24	25-34	35-44	45-49	50-59	preko 60	Ukupno
VSS	0,02	11,18	67,04	13,66	2,75	4,43	0,92	100,00
VŠS	0,17	0,70	24,52	29,74	10,09	27,13	7,65	100,00
SSS	2,74	14,98	32,95	21,73	10,93	15,36	1,32	100,00
NSS	0,00	0,00	0,82	8,47	15,57	61,48	13,66	100,00
VKV	2,60	0,00	14,29	9,09	10,39	50,65	12,99	100,00
KV	3,52	7,76	32,45	26,90	14,39	12,83	2,15	100,00
PKV	0,49	0,98	14,22	31,37	20,59	25,49	6,86	100,00
NKV	1,21	2,51	12,38	27,09	13,37	34,80	8,64	100,00
Ukupno	1,98	8,49	30,01	23,54	11,47	20,44	4,07	100,00

U strukturi nezaposlenih 32,7% žena su nekvalifikovane, 30,7% žena sa srednjom stručnom spremom, 20,9% KV žena itd.

Broj nezaposlenih žena sa VSS od 25 do 49 godina starosti iznosi 4.637 ili 83,5% ukupno nezaposlenih žena sa visokom stručnom spremom, odnosno 10,8% ukupno nezaposlenih žena.

Nezaposlenih žena sa srednjom stručnom spremom starosti od 25 do 49 godina ima 8.665 ili 65,6% od ukupnog broja te kvalifikacije, odnosno 20,1% ukupno nezaposlenih žena.

Broj nezaposlenih sa KV u toj dobnoj skupini je 6.626 ili 73,7% ukupno nezaposlenih žena sa tom kvalifikacijom ili 15,4% ukupno nezaposlenih žena. Broj nezaposlenih žena sa stanjem mart 2014. godina iznosi 43.046 i manji je za 0,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Broj nezaposlenih žena u istom periodu sa VSS je manji za 0,3%, sa SSS veći za 0,3%, i KV manji za 0,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Sa stanovišta dužine čekanja na posao, najveći broj žena (34,7%) čeka posao preko 9 godina.

Tabela 44. Broj nezaposlenih žena po dužini čekanja na zaposlenost i kvalifikaciju, mart 2014.

Kvalifikacije	Dužina čekanja na zaposlenje								Ukupno
	Mjeseci do 6	godine							
		1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	preko 9	
VSS	1.129	749	1.248	798	787	434	171	240	5.556
VŠS	41	56	73	53	90	79	38	145	575
SSS	1.477	1.266	1.548	1.410	2.025	1.379	879	3.223	13.207
NSS	9	8	12	22	22	27	29	237	366
VKV	7	5	13	10	7	8	3	24	77
KV	652	585	867	693	1.139	1.075	831	3.143	8.985
PKV	7	4	6	6	16	17	19	129	204
NKV	574	427	793	692	1.224	1.387	1.181	7.798	14.076
Ukupno	3.896	3.100	4.560	3.684	5.310	4.406	3.151	14.939	43.046

Tabela 45. Nezaposlene žene po dužini čekanja na zaposlenost i kvalifikaciona struktura dužina čekanja u %

Kvalifikacije	Dužina čekanja na zaposlenje								Ukupno
	Mjeseci	godine							
		do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	
VSS	20,32	13,48	22,46	14,36	14,16	7,81	3,08	4,32	100,00
VŠS	7,13	9,74	12,70	9,22	15,65	13,74	6,61	25,22	100,00
SSS	11,18	9,59	11,72	10,68	15,33	10,44	6,66	24,40	100,00
NSS	2,46	2,19	3,28	6,01	6,01	7,38	7,92	64,75	100,00
VKV	9,09	6,49	16,88	12,99	9,09	10,39	3,90	31,17	100,00
KV	7,26	6,51	9,65	7,71	12,68	11,96	9,25	34,98	100,00
PKV	3,43	1,96	2,94	2,94	7,84	8,33	9,31	63,24	100,00
NKV	4,08	3,03	5,63	4,92	8,70	9,85	8,39	55,40	100,00
Ukupno	9,05	7,20	10,59	8,56	12,34	10,24	7,32	34,70	100,00

Tabela 46. Nezaposlene žene po dužini čekanja na zaposl. i kvalif. - struktura kvalifikacija u %

Kvalifikacije	Dužina čekanja na zaposlenje								Ukupno
	Mjeseci	godine							
		do 6	1	2	2 do 3	3 do 5	5 do 7	7 do 9	
VSS	28,98	24,16	27,37	21,66	14,82	9,85	5,43	1,61	12,91
VŠS	1,05	1,81	1,60	1,44	1,69	1,79	1,21	0,97	1,34
SSS	37,91	40,84	33,95	38,27	38,14	31,30	27,90	21,57	30,68
NSS	0,23	0,26	0,26	0,60	0,41	0,61	0,92	1,59	0,85
VKV	0,18	0,16	0,29	0,27	0,13	0,18	0,10	0,16	0,18
KV	16,74	18,87	19,01	18,81	21,45	24,40	26,37	21,04	20,87
PKV	0,18	0,13	0,13	0,16	0,30	0,39	0,60	0,86	0,47
NKV	14,73	13,77	17,39	18,78	23,05	31,48	37,48	52,20	32,70
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Broj nezaposlenih žena sa srednjom stručnom spremom, koji čekaju posao do tri godine iznosi 5.701 ili 43,2% u odnosu na ukupan broj sa tom kvalifikacijom ili 13,2% od ukupno nezaposlenih žena. Broj nezaposlenih žena sa KV kvalifikacijom, koji čekaju posao do tri godine je 2.797 ili 31,1% od žena iste kvalifikacije ili 6,5% od ukupno nezaposlenih žena.

Učešće nezaposlenih žena u mjesecu decembru 2013. godine, kao korisnika novčane naknade je 41,8 %, a u korištenju zdravstvenog osiguranja 56,6% u ukupnim korisnicima novčane naknade i zdravstvenog osiguranja na području Kantona Sarajevo.

Od ukupnog broja demobilisanih vojnih obveznika u mjesecu decembru 2013. godine, koji su registrovani kao nezaposleni, nezaposlenih žena ima 2.111, što čini 16,8% u strukturi učešća. Najviše je nekvalifikovanih žena, 837 ili 39,6% ukupnog broja žena iz ove skupine nezaposlenih.

Od ukupnog broja lica, kojima je priznat status raseljene osobe, na dan 06.08.2014. godine, registrovano je 2.109 žena ili 58,4% od ukupnog broja raseljenih lica u Kantonu Sarajevo.

Tabela 47. Broj raseljenih lica - žena prema intervalima starosti na dan 06.08.2014.god.

Opis	Godine						
	0-4	5-17	18-50	preko 50	Ukupno žene	Ukupno broj	Učšće žena
Kanton Sarajevo	10	101	725	1.273	2.109	3.613	58,37
Struktura	0,48	4,79	34,37	60,36	100,00		

Struktura upisa u sve vidove obrazovanja pokazuje uglavnom ujednačenost, u osnovnu školu od upisanih učenika, 48,6% su učenice, u srednjoj školi od ukupnih upisanih, 49,6% su učenice, a od ukupno upisanih studenata, 56,7% su studentice.

Indikativno je da su žene slabije prisutne u rukovodnim i političkim strukturama. Tako je u Skupštini Kantona od 35 poslanika, 7 žena (20,0%), u sastavu Vlade Kantona od 12 ministara, 1 žena (8,3%), u Gradskom vijeću od 25 vijećnika 5 žena (20,0%).

Zaključne napomene

- Ukupan broj korisnika socijalne zaštite koji se ostvaruje kroz vidove novčane pomoći, zdravstvene zaštite i drugih oblika, u 2013. godini u Kantonu Sarajevo je 50.982. Za podmirenje raznih vidova socijalne zaštite iz Budžeta Kantona Sarajevo preko Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona, u 2013. godini je izdvojeno 68.949.861 KM, što iznosi 1.352 KM po korisniku. To znači da je iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2013. godinu izdvojeno ukupno 9,3% sredstava za socijalnu zaštitu.
- Jedan od najizrazitijih indikatora siromaštva je kategorija nezaposlenih lica, kojih u Kantonu Sarajevo u decembru 2013. godine ima 72.493. Stopa nezaposlenosti iznosi 37,0% (u Federaciji 47,8%). Novčanu naknadu koristi 3,4% nezaposlenih, a zdravstveno osiguranje 73,2%. Među registrovanim nezaposlenim nalazi se 17,3% (12.532) demobilisana vojna obveznika, članova porodica poginulih boraca i ratnih vojnih invalida.
- Na području Kantona Sarajevo, zaposlenih ima 58,8% više od nezaposlenih. Prema nekim pokazateljima, mnogi zaposleni se vode kao formalno zaposleni, mnogi ne primaju plaću i ne mogu podmiriti osnovne životne potrebe.
- Penzioneri su jedna od najsiromašnijih kategorija stanovništva koja živi na granici gladi. U martu 2014. godine, bilo je 85.046 korisnika penzija, što je 19,2% ukupnog stanovništva u Kantonu Sarajevo, a odnos zaposlenih lica i penzionera je 1,5:1, što pokazuje da skoro jedan penzioner otpada na 1,5 zaposlenog.
- Na području Kantona Sarajevo u 2013. godini, ostvaren je povratak od 50 izbjeglih i raseljenih lica, što je 67,6% ostvarenih povrataka na području Federacije BiH. Povratnici u 2013. godini prema nacionalnoj strukturi čine 24,0% Bošnjaci, 2,0% Hrvati, 70,0% Srbi i 4,0% ostali, što ukupno čini 0,01% od ukupnog broja stanovništva Kantona.
- Ukupan broj lica, kojima je zvanično priznat status raseljenih osoba u 2013/2014. godini na području Kantona Sarajevo iznosi 3.613 lica. U julu 2013. godine na području Kantona Sarajevo bilo je ukupno 20.840 korisnika lične i porodične invalidnine, sa prosječnim primanjem od 219,1 KM po korisniku.
- Nezaposleni mladi starosti od 15 do 24 godine u ukupnoj nezaposlenosti učestvuju sa 13,3%.
- Ostali pokazatelji socijalne slike:
Vitalno kretanje stanovništva u Kantonu Sarajevo, pokazuje uglavnom izjednačene trendove, sa blagim porastom i padom. U posljednjih 7 godina, stopa nataliteta je prilično ujednačena, sa tendencijom blagog porasta do 2010. godine kada imamo blagi pad stope nataliteta. U posmatranom periodu stopa mortaliteta je dosta ujednačena sa neznatnim padom u 2011. godini. Stopa prirodnog naraštaja pokazuje prilično ujednačen trend u prve 2 godine perioda, porast u 2009. godini, pad u 2010. godini i ponovni rast u 2011. godini. Stopa dojenačke smrtnosti pokazuje pad od 2008. godine sa blagim porastom u 2013. godini..
- Prema evidencijama zdravstvenih ustanova i bolnica, u Kantonu je u 2013. godini registrovano 680.894 oboljenja, odnosno bilo je 1.538,2 oboljelih na 1.000 stanovnika. Na

1.000 stanovnika ima 3,2 ljekara, 0,4 stomatologa, 0,4 magistra farmacije i 5,2 bolničkih postelja.

- U Kantonu Sarajevo još postoji znatan broj stanova koji nisu sanirani poslije rata.
- U strukturi ukupne zaposlenosti na području Kantona Sarajevo, žene učestvuju sa 44,1%. S druge strane, učešće žena u broju nezaposlenih je 59,8%. Ovakav raskorak dovodi do znatno veće stope nezaposlenosti žena, od 44,1%, u odnosu na stopu nezaposlenosti u Kantonu Sarajevo koja iznosi 37,2%.
- Iz prezentiranih pokazatelja i podataka može se zaključiti da pojedine kategorije stanovništva žive na granici siromaštva, te bitno utiču na cjelokupnu socijalnu sliku Kantona Sarajevo.

L i t e r a t u r a :

1. Federalni Zavod za penziono i invalidsko osiguranje Mostar, korisnici penzija prema visini penzija koja korisniku pripada u martu 2014. god. za Kanton Sarajevo, Sarajevo, april 2014
2. Federalni zavod za statistiku, Federacija u brojkama, Sarajevo, 2014
3. Federalni zavod za statistiku, Kanton Sarajevo u brojkama 2013, Sarajevo 2014
4. Federalni zavod za statistiku, Osnovno obrazovanje u FBiH, početak 2012/2013, Sarajevo, 2013
5. Federalni zavod za statistiku, Socijalna zaštita/skrb u FBiH, u 2013. godini, Sarajevo, 2013
6. Federalni zavod za statistiku, Srednje obrazovanje u FBiH, početak 2012/2013, Sarajevo, 2013
7. Federalni zavod za statistiku, Statistički godišnjak FBiH 2013, Sarajevo 2013
8. Federalni zavod za statistiku, Mjesečni statistički pregled u FBiH, Sarajevo, mart 2014
9. Federalni zavod za statistiku, Visoko obrazovanje u FBiH, u 2012/2013, Sarajevo, 2013
10. Federalni zavod za statistiku, Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u FBiH u 2013. godini, Statistički Bilten br.202, Sarajevo, 2014
11. Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, povratak raseljenih i izbjeglih osoba u Kanton Sarajevo po godinama, općinama i nacionalnoj pripadnosti u 2013. godini, Sarajevo, mart 2014.
12. Javna ustanova Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Bilten - statistički pregledi, Sarajevo, decembar 2013, mart 2014.
13. Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo, korisnici lične i porodične invalidnine i izuzetnog materijalnog obezbjeđenja, za decembar 2013. godine.
14. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Izvještaj o primjeni zakona o socijalnoj zaštiti, broj korisnika i utrošenih budžetskih sredstava u 2013. godini po osnovu socijalne zaštite
15. Ministarstvo stambene politike, sanacija stambenih objekata u Kantonu Sarajevo za period 1996.- 2013. godine.
16. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Izvještaj o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti na području Kantona Sarajevo u 2013., Sarajevo, avgust 2014
17. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, Socijalna slika Kantona Sarajevo u 2012. godini, Sarajevo, 2013
18. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Strategija obnove i razvoja Kantona Sarajevo do 2015. godine, Sarajevo, 2000.

P r e g l e d t a b e l a

Tabela 1. Pregled korisnika socijalne zaštite u 2013. godini	5
Tabela 2. Ukupne obrade i intervencije u centrima	6
Tabela 3. Maloljetni korisnici socijalne zaštite	6
Tabela 4. Punoljetni korisnici socijalne zaštite	6
Tabela 5. Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja po općinama i polu.....	7
Tabela 6. Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja prema kvalifikac. strukturi i polu	8
Tabela 7. Zaposleni i nezaposleni po općinama i polu, decembar 2013.	9
Tabela 8. Nezaposlenost po kvalifikacionoj strukturi i općinama, decembar 2013.	10
Tabela 9. Nezaposlenost po kvalifikaciji-struktura u %, decembar 2013.	11
Tabela 10. Broj nezaposlenih lica po godinama starosti i općinama, mart 2014.	11
Tabela 11. Broj nezaposlenih lica po godinama starosti i kvalifikaciji, mart 2014.	12
Tabela 12. Nezaposlenost lica po godinama starosti i kvalifikaciji-struktura, mart 2014. u %	13
Tabela 13. Nezaposlena lica po godinama starosti i kvalifikaciji-struktura, mart 2014. u %.....	13
Tabela 14. Broj nezaposlenih lica po dužini čekanja na zaposlenje i općinama, mart 2014.	14
Tabela 15. Nezaposlena lica po dužini čekanja na zaposlenje i općinama - struktura, mart 2014. u %	14
Tabela 16. Broj nezaposlenih lica po dužini čekanja na zaposlenje i kvalifikacije, mart 2014.	15
Tabela 18. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici, decembar 2013.	16
Tabela 19. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici-struktura po kategorijama u %	16
Tabela 20. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici-struktura po općinama u %	17
Tabela 21. Demobilisani vojni obveznici prema kvalifikaciji, decemb.2013	17
Tabela 22. Demobilisani vojni obaveznici prema kvalifikaciji-struktura u %.....	17
Tabela 23. Korisnici penzija u martu 2014. za Kanton Sarajevo	18
Tabela 24. Povratak raseljenih i izbjeglih osoba u Kantonu Sarajevo prema nacionalnoj strukturi u 2013.godini ..	20
Tabela 25. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.	20
Tabela 26. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.	20
Tabela 27. Broj osoba sa priznatim statusom raseljenog lica po godinama starosti na dan 06.08.2014.god.	21
Tabela 28. Pregled korisnika lične i porodične invalidnine, decembar 2013.	21
Tabela 29. Broj nezaposlenih lica od 15-34 god. starosti po općinama, mart 2014.	22
Tabela 30. Struktura nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po općinama u %.....	22
Tabela 31. Struktura nezaposl. od 15-34 god. starosti po dobnim skupinama u %,mart 2014.	23
Tabela 32. Broj nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po kvalifikaciji, mart 2014.	23
Tabela 33. Struktura nezaposlenih lica od 15-34 godina starosti po kvalifikaciji.....	23
Tabela 34. Struktura nezaposlenih od 15-34 godina starosti po dobnim skupinama.....	24

Tabela 35. Prirodno kretanje stanovništva Kantona Sarajevo period 2007-2013 u promilima	24
Tabela 36. Struktura zdravstvenih radnika Kantona Sarajevo, 2013.godina	25
Tabela 37. Zaposlenost i nezaposlenost u Kantonu Sarajevo po polu i općinama (prosjek- 2013. god.)	27
Tabela 38. Stopa nezaposlenosti u Kantonu Sarajevo po polu i općinama	28
Tabela 39. Zaposlenost prema stepenu stručnog obrazovanja, mart 2013.	28
Tabela 40. Zaposlenost žena prema intervalima starosti po općinama, mart 2013.	29
Tabela 41. Broj nezaposlenih žena po godinama starosti i kvalifikaciji, mart 2014.	29
Tabela 42. Broj nezaposlenih žena po godinama starosti i kvalifikaciji, struktura kvalifikacije u %	29
Tabela 43. Broj nezaposlenih žena po godin. starosti i kvalifikaciji, struktura po dobnim skup. u %	30
Tabela 44. Broj nezaposlenih žena po dužini čekanja na zaposlenost i kvalifikaciju, mart 2014.	30
Tabela 45. Nezaposlene žene po dužini čekanja na zaposlenost i kvalifikaciona struktura dužina čekanja u %.....	31
Tabela 46. Nezaposlene žene po dužini čekanja na zaposl. i kvalif. - struktura kvalifikacija u %	31
Tabela 47. Broj raseljenih lica - žena prema intervalima starosti na dan 06.08.2014.god.	32

P r e g l e d g r a f o v a

Graf 1. Nezaposlenost po kvalifikacijama u Kantonu Sarajevo, struktura %	10
Graf 2. Struktura nezaposlenih lica prema godinama starosti, u Kantonu Sarajevo u%	12
Graf 3. Struktura nezaposlenih po općinama, učešće u %.....	12
Graf 4. Nezaposleni po dužini čekanja na posao u Kantonu Sarajevo-struktura u%	14
Graf 5. Demobilisani vojni obveznici-registrovana nezaposlenost, u Kantonu Sarajevo, struktura u %..	16
Graf 6. Korisnici penzija prema rasponima penzija-struktura u %	19
Graf 7. Stope nezaposlenosti-ukupno i žena, u %	27
Graf 8. Stope nezaposlenosti-muškaraca i žena, u %	28